

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ
Δ53/2021

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ' (δδ) ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 29^η Ιουλίου του έτους δύο χιλιάδες είκοσι ένα (2021), ημέρα Πέμπτη και ώρα 09.30 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κομνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** (εφεξής και Αρχή) σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Προεδρεύων:** Μιχαήλ Εκατομμάτης, Αναπλ. Πρόεδρος (μέσω τηλεδιάσκεψης)
- 2. Αντιπρόεδρος:** Αδάμ Καραγλάνης
- 3. Μέλη:** Ερωφίλη Χριστοβασίλη (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης
Βασιλική Σκαρτσούνη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αικατερίνη Αλτιπαρμάκη, Δ.Ε. Διοικητικών Γραμματέων

Εισηγητής: Ευάγγελος Ιατρού, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ειδικότητας διπλωματούχων μηχανικών (Αυτοτελές Γραφείο Θεσσαλονίκης)

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν ο εισηγητής, Ευάγγελος Ιατρού (μέσω τηλεδιάσκεψης), καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μαριλένα Σιδέρη, οι οποίοι αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των μελών του Συμβουλίου της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, ως ισχύει, για την προσφυγή του Εθνικού Κέντρου Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης (Ε.Κ.Ε.Τ.Α.) σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης προκειμένου για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης «*προμήθειας συστήματος εναπόθεσης αερολύματος*», συνολικού προϋπολογισμού 280.000€ χωρίς ΦΠΑ και προβλεπόμενης συμβατικής διάρκειας ενός (1) έτους, κατ' επίκληση μοναδικότητας του προτεινόμενου προμηθευτή για τεχνικούς λόγους και για λόγους προστασίας των αποκλειστικών του δικαιωμάτων κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' και γγ' του ν. 4412/2016 αντίστοιχα.

Με το με α.π. 42695/04.12.2019 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 6404/4.12.2019) έγγραφο αίτημα του Προέδρου του Δ.Σ. του Εθνικού Κέντρου Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης (εφεξής και Ε.Κ.Ε.Τ.Α.) με το συνημμένο σε αυτό φάκελο, όπως το συγκεκριμένο αίτημα τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και διευκρινίσθηκε με τα με α.π. 47548/4.6.2021 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3289/7.6.2021) και α.π. 47990/14.7.2021 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 4133/15.07.2021) έγγραφα του ιδίου ως άνω Προέδρου, με τους συνημμένους σε αυτό φακέλους, ο ως άνω φορέας αιτήθηκε την παροχή της σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής και Αρχή), σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης «*προμήθειας συστήματος εναπόθεσης αερολύματος*», συνολικού προϋπολογισμού 280.000€ χωρίς ΦΠΑ και προβλεπόμενης συμβατικής διάρκειας ενός (1) έτους, κατ' επίκληση μοναδικότητας του προτεινόμενου προμηθευτή για τεχνικούς λόγους και για λόγους προστασίας των αποκλειστικών του δικαιωμάτων κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' και γγ' του ν. 4412/2016 αντίστοιχα.

Η χρηματοδότηση της προς ανάθεση δημόσιας σύμβασης προβλέπεται από ίδιους πόρους του αιτούντος φορέα στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου «*Ενεργειακός Διάδρομος ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ*».

I. Ιστορικό - πραγματικά περιστατικά

Από το φάκελο της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Στο με α.π. 42695/04.12.2019 έγγραφο του Προέδρου του Δ.Σ. του Ε.Κ.Ε.Τ.Α., το οποίο αφορά σε αίτημα παροχής της σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή του εν λόγω φορέα στην εν θέματι διαδικασία διαπραγμάτευσης προκειμένου για την ανάθεση της εν θέματι σύμβασης προμήθειας, πλην όμως με εκτιμώμενη αξία σύμβασης 259.000€ χωρίς ΦΠΑ, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Με την παρούσα επιστολή μας αιτούμαστε την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για την ανάθεση σύμβασης με αντικείμενο την «Προμήθεια συστήματος ψεκασμού και εναπόθεσης» της εταιρείας Orto Tec, στο πλαίσιο του έργου Ενεργειακός Διάδρομος ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ, προϋπολογισθείσας δαπάνης 259.000,00€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ.2 περ. β υποπερ. ββ και γγ του Ν. 4412/2016, (για λόγους που σχετίζονται με την απουσία ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους, αλλά και με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων διανοητικής ιδιοκτησίας).

I. Η εταιρεία Orto Tec είναι γνωστή για τη μοναδικότητα της τεχνολογίας της στον τομέα της τρισδιάστατης εκτύπωσης νέας γενιάς που κατασκευάζει τα τελευταία χρόνια σε διεθνές επίπεδο. Το Εργαστήριο Τεχνολογίας Σωματιδίων και Αερολυμάτων του Ινστιτούτου Χημικών Διεργασιών και Χημικών Πόρων (ΙΔΕΠ) του ΕΚΕΤΑ στην εικοσαετή επιστημονική παρουσία του στον τομέα της ανάπτυξης καινοτόμων τεχνολογιών για περιβαλλοντικές, ενεργειακές και βιολογικές εφαρμογές (αντιδραστήρες, αισθητήρες κ.α) έχει αναπτύξει πληθώρα πρόδρομων ενεργών διαλυμάτων (ελεγχόμενων φυσικοχημικών ιδιοτήτων) τα οποία μπορεί να εναποθέτει σε τρισδιάστατα πορώδη υποστρώματα με την τεχνική της στοχαστικής εναπόθεσης αερολύματος, η οποία χαρακτηρίζεται από

τη δημιουργία σταγονιδίων σε ροή αερίου και εναπόθεση των σταγονιδίων ή μετέπειτα σωματιδίων (θέρμανση του αερολύματος στον αντιδραστήρα εναπόθεσης) σε διαπερατές (flow through) δομές. Η υπάρχουσα τεχνολογία της στοχαστικής εναπόθεσης περιορίζει σε μεγάλο βαθμό τη δυνατότητα ενεργοποίησης του συνόλου της επιφάνειας των πορώδων υποστρωμάτων μετριάζοντας ουσιαστικά την εναπόθεση του ενεργού υλικού στα σημεία από όπου περνάει η ροή, καθώς και επιβάλλοντας τη χρήση τόσο πορώδους υποστρώματος προκειμένου να υπάρχει δίοδος του αερολύματος όσο και της αντοχής των υλικών υποστρωμάτων στις θερμοκρασίες του αντιδραστήρα εναπόθεσης.

Αναφορικά με την τεχνική ιδιομορφία και ιδιαιτερότητα του υπό προμήθεια εξοπλισμού, που τον καθιστά μοναδικό στο είδος του επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Οι σημαντικοί περιορισμοί που θέτει η υπάρχουσα τεχνολογία στοχαστικής εναπόθεσης αίρονται από τη μοναδικότητα της τεχνολογίας εκτύπωσης με τον Aerosol Jet Printer της εταιρείας Optomec, η οποία επιτρέπει τη δυνατότητα επέμβασης του χρήστη σε επίπεδο πρόδρομης μελάνης και τη δυνατότητα ψεκασμού πολλαπλών μελανών είτε σε σειρά είτε αναμειγνύοντάς τες, ενώ αντίθετα παρόμοια συστήματα τρισδιάστατης εκτύπωσης προσφέρουν τη δυνατότητα εκτύπωσης αποκλειστικά ενός εμπορικού πρόδρομου διαλύματος (πχ πλαστικό, κεραμικό, μεταλλικό) χτίζοντας σε δισδιάστατες σταδιακές επιστρώσεις την τρισδιάστατη δομή και όχι ενεργοποιώντας υπάρχουσες δομές. Η ευελιξία που προσφέρει η παραπάνω μοναδική τεχνολογία στα υλικά υποστρώματος (πλαστικό, κεραμικό, μεταλλικό) καθώς και στη στοχευμένη εναπόθεση σταγόνων του πρόδρομου διαλύματος σε δισδιάστατες ή τρισδιάστατες δομές θα δώσουν τη δυνατότητα ενεργοποίησης υποστρωμάτων που δεν ήταν δυνατόν να επιτευχθεί με την τεχνολογία στοχαστικής εναπόθεσης αερολύματος, οδηγώντας έτσι στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων επόμενης γενιάς.

Η εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β του ν.4412/2016 στη βάση της οποίας οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης προϋποθέτει ότι τα αγαθά μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για οποιονδήποτε από τους κατωτέρω λόγους: «ββ) απουσία ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους, γγ) προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας».

Με βάση την τεχνική ιδιαιτερότητα του φυσικού αντικείμενου του έργου, στο πλαίσιο του οποίου πρόκειται να υλοποιηθεί η εν λόγω προμήθεια και μετά από σχετική έρευνα αγοράς, η προσφυγή στη μοναδικότητα της τεχνολογίας εκτύπωσης με τον Aerosol Jet Printer της εταιρείας Optomec καθίσταται ως η μόνη ενδεδειγμένη λύση. Η εταιρία αυτή είναι τεχνικά ικανή για την προμήθεια του επίμαχου συστήματος με αποτελεσματικό τρόπο και συνιστά τη μοναδική έναντι οποιουδήποτε άλλου οικονομικού φορέα ο οποίος εν δυνάμει θα μπορούσε να προσφέρει μία τεχνικά ισοδύναμη λύση ως προς την υλοποίηση της προμήθειας και το συγκεκριμένο σύστημα το οποίο διαθέτει, μοναδικό στο είδος του.

Με βάση την επιστολή τεκμηρίωσης του Εργαστηρίου Τεχνολογίας Σωματιδίων και Αερολυμάτων του Ινστιτούτου Χημικών Διεργασιών και Χημικών Πόρων (ΙΔΕΠ) του ΕΚΕΤΑ (βλ. προσκομιζόμενο σχετικό 1) και το από 05.12.2018 έγγραφο της εταιρείας Optomec (βλ. προσκομιζόμενο σχετικό 2) πιστοποιείται η μοναδικότητα του κατασκευαστή και η απουσία εναλλακτικής λύσης/ υποκατάστατου του συγκεκριμένου συστήματος, αλλά και η πλήρης κατοχύρωση με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας του συγκεκριμένου συστήματος. Λόγοι τεχνικοί, ήτοι η κατοχή αποκλειστικών τεχνικών μέσων, γνώσεων ή μεθόδων ή σχετικοί με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, καθιστούν απολύτως αναγκαία την ανάθεση στην εταιρία Optomec. Εκτός από τεχνικούς και νομικούς λόγους συνδεδεμένοι με την ύπαρξη αποκλειστικών δικαιωμάτων (εδώ των πατεντών του ως άνω συστήματος) αποδεικνύουν σαφώς ότι αυτό διατίθεται αποκλειστικά από την εταιρία Optomec. Σημειωτέον ότι στο ως άνω έγγραφο της εταιρείας προσδιορίζονται συγκεκριμένοι αριθμοί πατεντών/δίπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Ως εκ τούτου αποδεικνύεται προδήλως από τα ανωτέρω ότι δεν υπάρχει άλλος υποψήφιος που να διαθέτει την τεχνολογία αυτή ή που θα μπορούσε να προσφέρει αυτό το σύστημα, ούτε και ανταγωνιστικοί προμηθευτές ή/και κατασκευαστές του ιδίου προϊόντος. Ως εκ τούτου συντρέχουν οι

προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 32 παρ. 2 περ β' υποπερ. ββ' και γγ' του Ν. 4412/2016 για την ανάθεση της συγκεκριμένης σύμβασης και η προστασία των αποκλειστικών δικαιωμάτων του συγκεκριμένου συστήματος συνιστά ένα ακόμη αιτιολογικό έρεισμα για την προσφυγή στη διαδικασία αυτή.

II. Δεδομένου ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις των υποπερ. ββ και γγ του άρθρου 32 του β. 4412/2016 για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης σε συνδυασμό με την απουσία ανταγωνισμού στο οικείο πεδίο που δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης, και, συνεπώς, είτε με τη μία είτε με την άλλη περίπτωση συντρέχει η εφαρμογή της ειδικής διαδικασίας της διαπραγμάτευσης.

Επειδή προσκομίζουμε τα κάτωθι έγγραφα που αποδεικνύουν τις αιτιάσεις μας:

1) Την από 19.03.2018 επιστολή τεκμηρίωσης (sole letter) του Εργαστηρίου Τεχνολογίας Σωματιδίων και Αερολυμάτων του Ινστιτούτου Χημικών Διεργασιών και Χημικών Πόρων (ΙΔΕΠ) του ΕΚΕΤΑ

2) Το από 05.12.2018 έγγραφο της Ortomec με το οποίο πιστοποιείται η μοναδικότητα του κατασκευαστή και από το οποίο προκύπτει η απουσία εναλλακτικής λύσης/υποκατάστατο της συγκεκριμένης προμήθειας

Στη βάση των ανωτέρω, ΑΙΤΟΥΜΑΣΤΕ τη σύμφωνη γνώμη της Αρχής για την ανάθεση σύμβασης με αντικείμενο την «Προμήθεια συστήματος ψεκασμού και εναπόθεσης» της εταιρείας Ortomec, στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου «Ενεργειακός Διάδρομος ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ», προϋπολογισθείσας δαπάνης 259.000 € μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ.2 περ. β υποπερ. ββ και γγ του Ν. 4412/2016.»

2. Σε συνέχεια δε του με α.π. 6404/24.12.2019 εγγράφου, το οποίο απέστειλε η Αρχή προς τον αιτούντα φορέα προκειμένου για τη συμπλήρωση του υποβληθέντος φακέλου και την παροχή των αναγκαίων διευκρινίσεων επί του ως άνω αιτήματος, το οποίο διαπιστώθηκε ως ελλιπώς τεκμηριωμένο ως προς τη συνδρομή των επικαλούμενων νομικών του βάσεων, ο εν λόγω φορέας απέστειλε προς την Αρχή το με α.π. 47548/4.6.2021 έγγραφο του Προέδρου του Δ.Σ του με θέμα «Παροχή διευκρινίσεων και συμπλήρωση φακέλου για παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης (αρ. 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' Ν. 4013/2011), για την ανάθεση σύμβασης με αντικείμενο την «Προμήθεια Συστήματος Εναπόθεσης Αερολύματος», συνολικού προϋπολογισμού 280.000,00 € μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.», μετά του συνημμένου σε αυτό φακέλου, στο οποίο αναφέρονται τα εξής:

«Με την παρούσα επιστολή σε συνέχεια του υπ' αριθμ. πρωτ. 42695/04.12.2019 αιτήματός μας (αρ. πρωτ. εισερχ. ΕΑΑΔΗΣΥ 6404/2019) παρέχονται επιπλέον διευκρινίσεις και συμπληρωματικά στοιχεία για την εξέταση του αιτήματός μας για την παροχή της σύμφωνης γνώμης της Αρχής για προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ.2 περ. β υποπερ. ββ και γγ του Ν. 4412/2016 όπως ισχύει (για λόγους που σχετίζονται με την απουσία ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους αλλά και με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων διανοητικής ιδιοκτησίας) για την ανάθεση σύμβασης με αντικείμενο την «Προμήθεια Συστήματος Εναπόθεσης Αερολύματος» στη εταιρεία Ortomec, στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου «Ενεργειακός Διάδρομος ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ», συνολικού προϋπολογισμού 347.000,00 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, 280.000,00 € μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α και προβλεπόμενη διάρκεια της υπό σύναψη σύμβασης ενός (1) έτους.

Αναλυτικά παρακαλούμε να λάβετε υπόψη κατά την εξέταση του αιτήματός μας και τα ακόλουθα σημεία σε σχέση με τις επισημάνσεις σας βάσει της υπ' αρ. πρωτ. 6404/24.12.2019 απάντησής σας:

Σχετικά με το Σχέδιο Απόφασης του Δ.Σ. του ΕΚΕΤΑ (αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο του Φορέα), παρακαλούμε ανατρέξετε στο Παράρτημα Ι της παρούσας επιστολής όπου παρατίθεται το τροποποιημένο αίτημα προς ΔΣ για έγκριση προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης και

συγκεκριμένα του άρθρου 32 παρ. 2 της περ. β των υποπερ. ββ και υποπερ. γγ (ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα σημεία 4i έως 4iii της υπ' αρ. πρωτ. 6404/24.12.2019 απάντησης από την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.) και το αντίστοιχο απόσπασμα έγκρισης της σχετικής απόφασης που ελήφθη από το ΔΣ του ΕΚΕΤΑ στην 444^η /27.05.2021 συνεδρίασή του. Καταρχάς να επισημανθεί ότι καθοριστικός παράγοντας για την αρχική στόχευση σε σύστημα «aerosol jet printer» αποτελεί και η συνάφεια της ερευνητικής ομάδας (Εργαστήριο Τεχνολογίας Σωματιδίων και Αερολυμάτων) του Ινστιτούτου Χημικών Διεργασιών του ΕΚΕΤΑ η οποία και θα αξιοποιήσει το προτεινόμενο σύστημα και η οποία διαθέτει 20-ετη εμπειρία και εκτενή εξοπλισμό για την παραγωγή αερολυμάτων, στοιχεία που ευελπιστεί να ενσωματώσει σε μελλοντικές επεκτάσεις της έρευνας στην εναπόθεση καινοτόμων λειτουργικών υλικών ήτοι στο πλαίσιο των επιδιωκόμενων σκοπών του. Αντιθέτως, η απόκτηση συστήματος βασισμένο στην τεχνική «inkjet» θα μπορούσε να προβάλλει εμπόδια στην ανεξάρτητη ερευνητική αξιοποίηση του υπό προμήθεια συστήματος εναπόθεσης λόγω της έλλειψης εμπειρίας με την συγκεκριμένη τεχνολογία εντός της Ομάδας και λόγω της εξάρτησης σε κεφαλές «inkjet» που απαιτούν ειδικές εγκαταστάσεις κατασκευής μη προσιτές για σκοπούς ερευνητικής προτυποποίησης.

Α. Ως προς την επίκληση της υποπερ. ββ' της περ. β της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016, σχετικά με την **τεχνική μοναδικότητα του οργάνου**, η οποία αναπόφευκτα προκύπτει και ως επακόλουθο των πνευματικών δικαιωμάτων που έχει κατοχυρώσει η εταιρεία με σχετικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας (αναλυτική λίστα διπλωμάτων έχει ήδη συμπεριληφθεί στο αρχικό αίτημα), παραθέτουμε ως πρόσθετα στοιχεία τα αναφερόμενα στο Παράρτημα II της παρούσας επιστολής.

1. Ειδικότερα, στο Παράρτημα II αναφέρονται αναλυτικά τα ελάχιστα τεχνικά χαρακτηριστικά που θα πρέπει να φέρει το υπό προμήθεια «Σύστημα Εναπόθεσης Αερολύματος» ώστε να ικανοποιούνται οι τεχνικές απαιτήσεις της Αναθέτουσας Αρχής για την προαγωγή της έρευνας που διεξάγεται στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου «Ενεργειακός Διάδρομος Προμηθείας». Λαμβάνοντας υπόψη και την παράγραφο 8 της υπ' αρ. πρωτ. 6404/24.12.2019 απάντησης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., γίνεται και σύγκριση με τις τεχνικές απαιτήσεις του συστήματος «PiXDRO LP50» της «Süss MicroTec» που βρέθηκε να δραστηριοποιείται στο συναφή χώρο της εναπόθεσης λειτουργικών υλικών σε υποστρώματα. Κατόπιν σχετικής αλληλογραφίας με την «Meyer Berger», μία από τις εταιρείες που υπέδειξε η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ, φαίνεται πως η «Süss MicroTec» προωθεί εμπορικά την τεχνολογία inkjet που απέκτησε από την Meyer Berger. Μετά από ενδελεχή έρευνα της Αναθέτουσας Αρχής, δεν βρέθηκε ανάλογη εμπορικά προσφερόμενη τεχνολογία από τις υπόλοιπες τρεις εταιρίες (Bobst [1], Brother Technologies [2], Canon) που υπεδείχθησαν από την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ ή από άλλη εταιρεία. Από τη σύγκριση αυτή, προκύπτει πως το προτεινόμενο σύστημα είναι το μοναδικό σύστημα που καλύπτει τις ερευνητικές ανάγκες του Φορέα ως προς τη δυνατότητα εναπόθεσης καινοτόμων λειτουργικών υλικών σε επιφάνειες επίπεδων αλλά και τρισδιάστατων αντικειμένων. Το κατά τα άλλα συναφές σύστημα της «Süss MicroTec» [3], το οποίο φαίνεται να εισήλθε στην αγορά τον Απρίλιο του 2020 βάσει ημερομηνίας έκδοσης της έκδοσης «V1» του σχετικού τεχνικού φυλλαδίου¹, ήτοι μεταγενέστερα του αιτήματος της Αναθέτουσας Αρχής, δεν προσφέρει την επιθυμητή δυνατότητα εναπόθεσης σε γενικής μορφής τρισδιάστατες επιφάνειες, στοχεύοντας σε επίπεδες οριζόντιες επιφάνειες με μικροδομημένα στοιχεία που υψομετρικά δεν ξεπερνούν το 1 mm. Τούτο προκύπτει και από το συνταχθέντα στο Παράρτημα II Πίνακα της συγκριτικής αποτύπωσης των συστημάτων των δύο εταιρειών ήτοι της «Optomec» και της «Süss MicroTec».

Όπως ήδη αναφέρθηκε, η «μοναδικότητα» του οργάνου, είναι αποτέλεσμα και της συστηματικής κατοχύρωσης πνευματικών δικαιωμάτων που έχει επιδιώξει η εταιρεία «Optomec» όλα αυτά τα χρόνια – π.χ. από το 1999 ως Optomec Design Company μέχρι και τις σχετικά πρόσφατες του 2016 ως «Optomec Design» – και μεταξύ άλλων αφορούν:

¹ https://www.suss.com/brochures-datasheets/SUSS_MicroTec_Inkjet_Printer_PiXDRO_LP50.pdf

- α) στην τεχνολογία που έχει αναπτυχθεί για την εναπόθεση αερολυμάτων με υψηλή ακρίβεια (γνωστή ως Precision spray process, US 6,251,488) και
- β) στη διάταξη από μικροσκοπικές κεφαλές που χρησιμοποιεί και το προτεινόμενο σύστημα και επιτρέπει τον ψεκασμό/εναπόθεση των αερολυμάτων τόσο σε επίπεδες όσο και μη-επίπεδες επιφάνειες (2005: WO2006065978A2 & 2016: EP1830927B1).

2. Σχετικά με τη δυνατότητα για ανάθεση της εν λόγω σύμβασης αποκλειστικά στην εταιρεία «Optomec», η Αναθέτουσα Αρχή κατέληξε στη συγκεκριμένη πρόταση έπειτα από εκτενείς αναζητήσεις α) στα προϊόντα των εταιριών που δραστηριοποιούνται στο χώρο, β) σε σχετικές βιβλιογραφικές αναφορές και γ) σε σχετικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Στην επιστημονική βιβλιογραφία, από την οποία ενδεικτικά παραδείγματα δημοσιεύσεων παρατίθενται στο Παράρτημα V, υπάρχει πλήθος συγγραμμάτων σχετικά με “aerosol jet printing” τα οποία αναφέρονται είτε σε αυτοσχέδιο μη-εμπορικό σύστημα είτε σε ένα από τα διαθέσιμα συστήματα της «Optomec». Στο πιο πρόσφατο άρθρο ανασκόπησης / review paper [4] για την τεχνική “aerosol jet printing,” αναφέρεται ρητώς ότι το έργο Mesoscale Integrated Conformal Electronics της DARPA των Η.Π.Α. ήταν η αφορμή να αναπτυχθούν, προς το τέλος της δεκαετίας 1990, οι τεχνικές “Aerosol Jet” και “Nanojet” και ότι η πρώτη εξ αυτών αξιοποιήθηκε εμπορικά από την «Optomec». Από την παραπάνω αναζήτηση [4-5] προκύπτει πως το προτεινόμενο σύστημα είναι το μοναδικό που εντοπίστηκε από την Αναθέτουσα Αρχή και καλύπτει στο μέγιστο βαθμό όλες τις τεχνικές απαιτήσεις όπως αυτές ορίζονται από το ερευνητικό έργο «Ενεργειακός Διάδρομος Προμηθείας». Για την περαιτέρω τεκμηρίωση της εγκυρότητας του Παραρτήματος II όπως συντάχθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή ως αποτέλεσμα έρευνας μέσω διαδικτύου, στο Παράρτημα III γίνονται διαθέσιμες στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. οι απαντήσεις από τις 4 εν δυνάμει ανταγωνίστριες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην εκτύπωση inkjet, κατόπιν σχετικού ερωτήματος της Αναθέτουσας Αρχής. Στο Παράρτημα III συμπεριλαμβάνεται **επικαιροποιημένη και η επιστολή της «Optomec»** (σε συνέχεια του από 05.12.2018 εγγράφου της «Optomec»).

3. Σχετικά με τη **μοναδικότητα της εταιρείας Optomec στον τομέα της εναπόθεσης λειτουργικών υλικών σε επιφάνειες τρισδιάστατων αντικειμένων**, επιπλέον του Παραρτήματος II, στο οποίο έγινε σύγκριση των τεχνικών δυνατοτήτων του προτεινόμενου συστήματος με το μόνο άλλο παρεμφερές σύστημα που βρέθηκε, στο Παράρτημα IV η Αναθέτουσα Αρχή έχει συντάξει συγκριτικό Πίνακα με ανάλυση των τομέων εφαρμογής στους οποίους απευθύνεται η κάθε εταιρεία, από το πλήθος γνωστών εταιριών που υπέδειξε η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (με την προσθήκη και της εταιρείας «Süss MicroTec» η οποία προωθεί εμπορικά την τεχνολογία inkjet που απέκτησε από την Meyer Berger όπως αναφέρθηκε ανωτέρω) και που δραστηριοποιούνται στο χώρο «inkjet printing» και θεωρητικά θα μπορούσαν να αποτελέσουν εν δυνάμει εναλλακτικούς προμηθευτές του υπό προμήθεια συστήματος. Από τη σύγκριση, γίνεται αντιληπτό πως, ενώ ο τομέας της δισδιάστατης βιομηχανικής εκτύπωσης έχει αυξημένο ανταγωνισμό, οι εταιρείες που απευθύνονται στον τομέα της εναπόθεσης λειτουργικών υλικών και ειδικότερα σε ερευνητικές εφαρμογές, είναι ελάχιστες και καμία δεν καλύπτει το εύρος εφαρμογών της «Optomec» λόγω της ουσιαστικής διαφοράς της τεχνικής «aerosol jet» από τις διάφορες παραλλαγές της τεχνικής «inkjet» όπως αναδεικνύεται στο Παράρτημα II.

Συνοψίζοντας, ως προς την επίκληση της υποπερ. ββ' της περ. β της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016, λαμβάνοντας υπόψη τα όσα ως άνω αναλύθηκαν και την κατοχύρωση πνευματικών δικαιωμάτων που έχει επιδιώξει η «Optomec» όλα αυτά τα χρόνια, δεν υπάρχει εναλλακτική λύση λόγω της μοναδικότητας της εταιρείας στον τομέα της τρισδιάστατης εναπόθεσης και σε κάθε περίπτωση η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της υπό σύναψη σύμβασης.

Β. Ως προς την επίκληση της υποπερ. γγ' της περ. β της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016, λαμβάνοντας υπόψη τα όσα αναλύθηκαν στο πλαίσιο της ως άνω νομικής βάσης είναι πρόδηλο ότι η εταιρεία «Optomec» είναι η μοναδική προμηθεύτρια στον τομέα εναπόθεσης λειτουργικών υλικών σε μορφή αερολύματος σε γενικές τρισδιάστατες επιφάνειες, με εμφανή την απουσία άλλων ανταγωνιστικών προμηθευτών δραστηριοποιούμενων στην ίδια αγορά κατόπιν εξαντλητικής

αναζήτησης τυχόν ανταγωνιστών εκ μέρους της Αναθέτουσας Αρχής όπως προκύπτει από τα Παραρτήματα II, IV και V. Από τα προσκομιζόμενα στοιχεία λοιπόν δεν υπάρχει άλλος υποψήφιος που να προσφέρει ισοδύναμο με το ζητούμενο σύστημα. Επίσης, η εταιρεία Optomec έχει προβεί όπως ήδη αναφέρθηκε ανωτέρω στη συστηματική κατοχύρωση των πνευματικών δικαιωμάτων της όλα αυτά τα χρόνια – π.χ. από το 1999 ως Optomec Design Company μέχρι και τις σχετικά πρόσφατες επιστημονικές δημοσιεύσεις του 2016 ως Optomec Design και ειδικότερα ως προς την τεχνολογία εναπόθεσης αερολυμάτων με υψηλή ακρίβεια [6] και τη διάταξη από μικροσκοπικές κεφαλές που χρησιμοποιεί το προτεινόμενο σύστημα και επιτρέπει τον ψεκασμό/εναπόθεση των αερολυμάτων τόσο σε επίπεδες όσο και μη-επίπεδες επιφάνειες [7, 8] τα οποία είναι προστατευμένα από αποκλειστικά δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και διπλώματα ευρεσιτεχνίας όπως προκύπτει από τα αναφερόμενα στο Παράρτημα V.

Στη βάση των ανωτέρω, ΑΙΤΟΥΜΑΣΤΕ την επανεξέταση του αιτήματός μας για την παροχή της σύμφωνης γνώμης της Αρχής (αρ. 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' Ν. 4013/2011) για την ανάθεση σύμβασης με αντικείμενο την «Προμήθεια συστήματος ψεκασμού και εναπόθεσης» στην εταιρεία Optomec, στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου «Ενεργειακός Διάδρομος ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ», προϋπολογισθείσας δαπάνης 280.000,00 € μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, συνολικού προϋπολογισμού 347.000,00 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ.2 περ. β υποπερ. ββ και γγ του Ν. 4412/2016 ώστε να καταστεί δυνατή η προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης είτε με την πρώτη είτε με τη δεύτερη νομική βάση άλλως με τη σωρευτική συνδρομή των εν λόγω βάσεων.»

2.1 Συναφώς, στο Παράρτημα II του ως άνω συμπληρωματικού – διευκρινιστικού εγγράφου του αιτούντος φορέα παρατίθεται ο κάτωθι «Πίνακας με τις ελάχιστες τεχνικές Προδιαγραφές του υπό προμήθεια εξοπλισμού κατόπιν έρευνας και συγκριτικής αποτύπωσης της μίας εταιρείας (Süss MicroTec) πλην της Optomec που βρέθηκε, κατόπιν αναζήτησης, να προσφέρει παρόμοιες δυνατότητες απευθείας εναπόθεσης υλικών σε επιφάνειες αντικειμένων»:

		Optomec	Süss MicroTec (από Meyer Burger Technology)
Ικανότητα εκτύπωσης σε 2-D υποστρώματα με ανομαλίες / ανάγλυφο		✓ 5 mm	✓ < 1 mm
Ικανότητα εκτύπωσης σε πλάγιες / κεκλιμένες επιφάνειες 3-D αντικειμένων		✓	-
Υλικά συμβατά με τον εκτυπωτή	Conductive nanoparticle inks	✓	✓
	Polymers	✓	✓
	Insulators	✓	✓
	Adhesives	✓	✓
	Etchants	✓	✓
	βιολογικά	✓	✓
Δυνατότητα εναλλαγής υλικού εκτύπωσης - κατά την εκτύπωση		✓	✓
Δυνατότητα ανάδευσης υλικών εκτύπωσης - κατά την εκτύπωση		✓	(✓)
Ενσωματωμένο πακέτο για οπτική ευθυγράμμιση και επεξεργασία		✓	✓

Δυνατότητα εισαγωγής δεδομένων μέσω 3-D CAD	✓	(μόνο 2-D μέσω εικόνων)
Ανάλυση εκτύπωσης	10-200 μm	±15 μm
Δυνατότητα ταχύτερης κάλυψης με χαμηλότερη ανάλυση εκτύπωσης	0.5 - 2 mm	(αλλαγή κεφαλής)
Ακρίβεια εκτύπωσης	±25 μm	±15 μm
Μέγιστη ταχύτητα εκτύπωσης	100 mm/s	500 mm/s
Μέγιστη Επιφάνεια εκτύπωσης	530 × 440 mm	227 × 327 mm
Μέγιστη ύψος χώρου εκτύπωσης	500 mm	25 mm
Μονάδα για ερευνητική χρήση	✓	✓

Σύμβολα: ✓ βασική λειτουργία / προσφερόμενη σε εμπορική συσκευή, (✓) πιθανή λειτουργία/δυνατότητα μετά από τροποποιήσεις συσκευής / μη προσφερόμενη δυνατότητα σε εμπορική συσκευή, - μη συμβατή τεχνολογία ή άγνωστη συμβατότητα με αυτή την δυνατότητα/λειτουργία

2.2 Στο δε Παράρτημα III του ως άνω συμπληρωματικού – διευκρινιστικού εγγράφου του αιτούντος φορέα παρατίθεται η από 10.5.2021 επιστολή στην αγγλική γλώσσα της εταιρείας OPTOMECS, προτεινόμενου αναδόχου οικονομικού φορέα της εξεταζόμενης σύμβασης, στην οποία αναγράφονται οι αριθμοί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (patent numbers) της εν λόγω εταιρείας όσον αφορά στο σύστημα εναπόθεσης αερολύματος (aerosol jet printer) κατασκευής της, όπου μεταξύ άλλων αναφέρεται και το υπ' αριθμ. 1830927 δίπλωμα ευρεσιτεχνίας για την Ευρώπη, καθώς επίσης και τα εξής: «This letter is to confirm that the Aerosol Jet product is a sole source product manufactured, sold and distributed exclusively by Optomec, Inc. Optomec's Aerosol Jet product is fully patent protected and offers unique printing capabilities in the fields of printed electronics and biologics. No other company, makes a similar or competing product. This product must be purchased directly by institutions and companies from Optomec, Inc. or its network of reseller partners. There is no other like products available for purchase that would serve the same purpose or function.»

2.3 Στο δε Παράρτημα IV του ως άνω συμπληρωματικού – διευκρινιστικού εγγράφου του αιτούντος φορέα παρατίθεται ο κάτωθι «Πίνακας με τα πεδία εφαρμογής των πιο συναφών προϊόντων/τεχνολογιών των εταιρειών που υπεδείχθησαν από την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και ενδεχομένως ανταγωνιστικών προς το σύστημα aerosol jet printing της Optomec»:

	Optomec	Bobst Group	Brother Industries	Canon	Süss MicroTec (από Meyer Burger)
Έρευνα: συσκευές μικρής κλίμακας και χρήση πρωτότυπων νανοσωματιδίων - υλικών εκτύπωσης	✓✓	-	-	-	✓✓
3-διάστατες μικροδομές: επιστρώσεις σε μη-επίπεδα υποστρώματα ή με ανάγλυφα μικροδομημένα στοιχεία	✓✓	-	-	-	✓
Οθόνες αφής	✓	-	-	-	✓✓
Εναλλακτικές μορφές ενέργειας	✓	(✓)	-	-	✓
Ενσωμάτωση στοιχείων ηλεκτρ. κυκλωμάτων για Internet of Things	✓✓	-	-	-	(✓)
Εναπόθεση ημιαγωγών / πρωτοτυποποίηση ολοκληρωμένων κυκλωμάτων	✓	-	-	-	✓✓

Εκτύπωση κεραιών για μικροκυκλώματα RF		✓	-	-	-	✓✓
Εκτύπωση συσκευασιών για τρόφιμα, αναψυκτικά, καλλυντικά, λιπαντικά, κλπ., π.χ. εκτύπωση:	Ετικετών	-	✓✓	✓	✓✓	-
	Εύκαμπτων υλικών συσκευασίας	-	✓✓	✓	✓	-
	Πτυσσόμενων χαρτοκιβωτίων	-	✓✓	✓	✓	-
Εκτύπωση σε υφάσματα		-	(✓)	✓✓	✓	-
Εκτυπώσεις ασφαλείας (π.χ. χαρτονομίσματα ασφαλείας/γεννησιότητας κλπ.)	ταινίες	-	-	✓	✓	(✓)
Παραγωγή κολλητικών ταινιών		-	✓✓	-	-	-
Επεξεργασία βιομηχανικών φιλμ (LLDPE, LDPE, HDPE, PET/BOPET, PP/BOPP, CPP, PVC, Polyamide/BOPA, Aluminum)		✓ (σε μικρή κλίμακα)	✓✓	✓	✓	✓
Κωδικοποίηση και σήμανση σε προϊόντα (π.χ. ημερομηνία λήξης)		-	✓	✓	✓	-

Σύμβολα: ✓✓ κύρια / ενδεικνυόμενη εφαρμογή, ✓ δυνητική εφαρμογή / προσφέρονται συσκευές εκτύπωσης εμπορικά, (✓) πιθανή εφαρμογή μετά από τροποποιήσεις συσκευής / όχι αποδεδειγμένη συμβατότητα, - μη συμβατή τεχνολογία ή άγνωστη συμβατότητα για την εφαρμογή

2.4 Στο δε Παράρτημα V του ως άνω συμπληρωματικού – διευκρινιστικού εγγράφου του αιτούντος φορέα παρατίθενται οι εξής «Παραπομπές σε επιστημονικά άρθρα σχετικά με το aerosol jet printing ή/και τα εμπορικά συστήματα της Optomec, που αναδεικνύουν τις ιδιαιτερότητες αυτής της τεχνικής εναπόθεσης και διπλώματα ευρεσιτεχνίας (1. AJ Patent Summary, 2. AJ Patent Summary-IP Review)»:

«1. Τεχνικές Προδιαγραφές συστημάτων BOBST: Digitalized label press Prime, print, embellish, cut., 2. Τεχνικές Προδιαγραφές συστημάτων Brother Technologies. 3. Τεχνικό φυλλάδιο του συστήματος «PiXDRO LP50» της «Süss MicroTec», 4. Wilkinson N.J. et al. (2019), “A review of aerosol jet printing — a non-traditional hybrid process for micro-manufacturing,” *The International Journal of Advanced Manufacturing Technology*, (2019). 105:4599–4619. <https://doi.org/10.1007/s00170-019-03438-2>, 5. Borghetti M. et al. (2019), “Printed Strain Gauge on 3D and Low-Melting Point Plastic Surface by Aerosol Jet Printing and Photonic Curing,” *Sensors* 2019, 19, 4220, doi:10.3390/s19194220, 6. W. Doyle Miller, David M. Keicher, Marcelino Essien (Optomec Design Co) (1999) “Precision spray processes for direct write electronic components”, US6251488B1, United States, 7. Renn M.J., King B.H., Paulsen J.A. (2005) “Miniature Aerosol Jet and Aerosol Jet Array”, WO2006065978A2, 8. King B.H., Paulsen J.A., Renn M.J. (Optomec Design Co) (2016) “Miniature Aerosol Jet and Aerosol Jet Array” EP1830927B1. 9. Ng L.W.T. (2019), “Conformal Printing of Graphene for Single- and Multilayered Devices onto Arbitrarily Shaped 3D Surfaces”, *Adv. Funct. Mater.* 29, 1807933».

3. Σε συνέχεια των ανωτέρω, και λόγω του ότι μεταξύ των στοιχείων του υποβληθέντος φακέλου του κρινόμενου αιτήματος δεν περιλαμβανόταν κάποια αναφορά ως προς το νομικό πλαίσιο σύστασης και λειτουργίας του αιτούντος φορέα, συναφώς δε και δεν προέκυπτε το εάν ο εν λόγω φορέας πληροί «την υπό στοιχείο (α) της περ. (4) της παρ. 1 του άρθρου 2 ν. 4412/2016 προϋπόθεση υπαγωγής του στην έννοια του οργανισμού δημοσίου δικαίου και άρα στην έννοια της αναθέτουσας αρχής, προϋπόθεση η οποία έγκειται στο να έχει συσταθεί για συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος οι οποίες δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα», η Αρχή απέστειλε προς τον αιτούντα φορέα το με α.π. 3289/18.6.2021 έγγραφό της με το οποίο τον κάλεσε αφενός να υποβάλει «σε ηλεκτρονική (και επεξεργάσιμη) μορφή τις απόψεις» του «ως προς το εάν ..

πληροί τα ως άνω νομολογιακά κριτήρια² της συγκεκριμένης προϋπόθεσης υπαγωγής του στην έννοια του οργανισμού δημοσίου δικαίου κατά την προαναφερόμενη διάταξη του ν. 4412/2016, στο πλαίσιο των οποίων θα πρέπει να γίνει αναφορά στις συγκεκριμένες καταστατικές διατάξεις του φορέα ... και σε συγκεκριμένα οικονομικά στοιχεία της δραστηριότητάς του για το τρέχον έτος (πρβλ. και Τεχνική Οδηγία 4/2019 (ΑΔΑ: 6ΕΖ7ΟΞΤΒ-ΔΛΠ) της Αρχής με θέμα «Υπαγωγή στην έννοια του Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου», αναρτημένη στο <https://www.eaadhsy.gr/index.php/m-foreis> στο μενού Γενικές Οδηγίες / Τεχνικές Οδηγίες), αφετέρου να διευκρινίσει την αύξηση του προϋπολογισμού της εξεταζόμενης σύμβασης στο ποσό των 280.000€ χωρίς ΦΠΑ, σύμφωνα με το με α.π. 47548/4.6.2021 συμπληρωματικό – διευκρινιστικό του έγγραφου, σε σχέση με τον αρχικώς αιτηθέντα προϋπολογισμό ποσού 259.000€ χωρίς ΦΠΑ.

Σε απάντηση του ως άνω εγγράφου της Αρχής, ο αιτών φορέας απέστειλε το με α.π. 47990/14.7.2021 έγγραφό του, μετά του συνημμένου σε αυτό φακέλου εγγράφων και στοιχείων σχετικών με το νομικό πλαίσιο σύστασης και λειτουργίας του, στο οποίο αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Ειδικότερα ως προς την υπαγωγή του φορέα μας στην έννοια του οργανισμού δημοσίου δικαίου του άρθρου 2 παρ.1 περ. 4 του Ν. 4412/2016 και λαμβάνοντας υπόψη και τα αναφερόμενα στην τεχνική οδηγία 9/2019 της Ε.ΑΑ.ΔΗΣΥ. :

Α. Το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (Ε.Κ.Ε.Τ.Α.) αποτελεί ενιαίο Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, το οποίο συστήθηκε με το Π.Δ. 77/2000 (ΦΕΚ 65 Α'/10-03-2000) (Σχ. 1), κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 25 παρ. 1 του Ν. 1514/1985. Το ιδρυτικό Π.Δ. 77/2000 του ΕΚΕΤΑ όπως τροποποιήθηκε στη συνέχεια με το Π.Δ. 82/2002 (ΦΕΚ 59Α/27.03.2002) (Σχ. 2), το Π.Δ. 161/2007 (ΦΕΚ 202Α/23.08.2007) (Σχ. 3), την παρ. 4 του άρθρου 5 «Συγχωνεύσεις ερευνητικών φορέων» του Ν. 4051/2012 (ΦΕΚ 40 Α'/29-02-2012) (Σχ. 4) και το άρθρο 7 του Ν. 4109/2013 (ΦΕΚ 16 Α'/23-01-2013) «Ένταξη του "Κέντρου Έρευνας, Τεχνολογίας και Ανάπτυξης Θεσσαλίας στο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου "Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (Ε.Κ.Ε.Τ.Α.)" (Σχ. 5).

Το Ε.Κ.Ε.Τ.Α. αποτελείται από την Κεντρική Διεύθυνση (Κ.Δ.) και πέντε (5) Ινστιτούτα με τους σχετικούς τομείς επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας στους οποίους δραστηριοποιείται το κάθε Ινστιτούτο, ήτοι: [...]

Σκοπός του Ε.Κ.Ε.Τ.Α. είναι η διεξαγωγή βασικής και κυρίως εφαρμοσμένης και τεχνολογικού χαρακτήρα έρευνας, η ανάπτυξη εφαρμογών και προϊόντων για τη βιομηχανική, οικονομική και κοινωνική αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, καθώς και η παροχή υπηρεσιών για την

---

² Πρόκειται για τα καθιερωθέντα από τη νομολογία του ΔΕΕ κριτήρια τα οποία σχετίζονται με τη διαπίστωση της συγκεκριμένης προϋπόθεσης υπαγωγής ενός φορέα στην έννοια του «οργανισμού δημοσίου δικαίου», η οποία «πρέπει, κατά πάγια νομολογία του ΔΕΕ, να εκτιμάται κατά περίπτωση και λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των σχετικών νομικών και πραγματικών δεδομένων, όπως πχ. των περιστάσεων υπό τις οποίες συστάθηκε ο οικείος οργανισμός και των συνθηκών υπό τις οποίες ασκεί τη δραστηριότητά του, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, ενδεικτικά, ενός ή περισσότερων των κάτωθι κριτηρίων: i) της απουσίας ανταγωνισμού στην οικεία αγορά, ii) της μη επιδιώξεως κερδοσκοπικού σκοπού κατά κύριο λόγο, iii) της μη αναλήψεως από τον υπόψη οργανισμό κινδύνων συνδεομένων με τη δραστηριότητα αυτή, καθώς και iv) της ενδεχόμενης δημόσιας χρηματοδότησης της δραστηριότητας του υπόψη οργανισμού (βλ. αποφάσεις ΔΕΚ C-360/1996 BFI Holding, σκέψη 49, C-373/2000, Adolf Truley, σκέψη 66, C-18/2001 Korhonen κ.λπ., σκέψεις 48 και 59, C-283/2000 Επιτροπή κατά Ισπανίας, σκέψη 81, όπως επίσης και απόφαση VI Τμ. ΕλΣυν 1536/2014, καθώς επίσης και Πρακτικά 6ης Γ.Σ. Ολομ. ΕλΣυν της 6ης.3.2002). Επιπλέον, ανάγκες γενικού συμφέροντος που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων ... , συνιστούν, κατά κανόνα, ανάγκες οι οποίες εξυπηρετούνται κατά τρόπο διαφορετικό από την προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών στην αγορά και τις οποίες, για λόγους που άπτονται του γενικού συμφέροντος, επιλέγει να ικανοποιήσει το ίδιο το Κράτος ή επί των οποίων επιθυμεί να διατηρήσει καθοριστική επιρροή (βλ. την προμνημονευθείσα απόφαση ΔΕΚ C-360/1996 BFI Holding, σκέψη 50 και 51).»

ερευνητική και τεχνολογική υποστήριξη της παραγωγικής διαδικασίας και της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στους τομείς έρευνας που αναφέρονται στο άρθρο 3 του Π.Δ. 77/2000.

Ειδικότερα το ΙΔΕΠ ήτοι το Ινστιτούτο για τις ανάγκες του οποίου προορίζεται ο εν λόγω εξοπλισμός είναι αρμόδιο για θέματα του τομέα Χημικής Μηχανικής που αναφέρονται ιδίως στην ανάπτυξη νέων μεθόδων και μεταφοράς τεχνολογίας για τον εξευγενισμό και πληρέστερη αξιοποίηση ενεργειακών υλικών και πόρων συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την εφαρμογή των αρχών Χημικής Μηχανικής στη βελτιστοποίηση βιομηχανικών διεργασιών και υλικών με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας, την εξοικονόμηση ενέργειας, την προστασία περιβάλλοντος, τη βελτίωση ποιότητας προϊόντων και νέων υλικών και την αξιοποίηση φυσικών πόρων.

Το Ε.Κ.Ε.Τ.Α. αποτελεί «ερευνητικό φορέα» ιδιωτικού δικαίου σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2 παρ. 19 του Ν. 4310/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ανήκει στα ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13^α του ίδιου ως άνω νόμου και εποπτεύεται σήμερα από την αυτοτελή υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας (όπως μετονομάστηκε η ΓΓΕΤ δυνάμει του Π.Δ. 3/2021 -ΦΕΚ 3/Α/06.01.2021 (Σχ. 6) όπως εντάσσεται στον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Π.Δ.81/08.07.2019, ΦΕΚ 119 Α'/08.07.2019-Σχ. 9). Το ΕΚΕΤΑ λειτουργεί προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος και διέπεται από τις διατάξεις του νόμου 4310/2014, του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του όπως εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 747 (ΦΟΡ) 115 υπουργική απόφαση {ΦΕΚ125/Β/03.02.2005} (Σχ. 7) καθώς και των δημοσιονομικών κανόνων που διέπουν τους ερευνητικούς φορείς του άρθρου 13α του Ν. 4310/2014.

Από τον καταστατικό σκοπό, τον οποίο το ΕΚΕΤΑ επιδιώκει, στη βάση του μη κερδοσκοπικού του χαρακτήρα ως ερευνητικού κέντρου, εξυπηρετεί συγκεκριμένες ανάγκες γενικού συμφέροντος, και συνάγεται ότι οι ανάγκες αυτές δεν εμπίπτουν στο βιομηχανικό ή εμπορικό τομέα. Προς τούτο συνηγορεί και η μη εγγραφή του ΕΚΕΤΑ στο επαγγελματικό επιμελητήριο λόγω του μη κερδοσκοπικού του χαρακτήρα και της μη άσκησης από αυτό εμπορικής δραστηριότητας.

Υπό την έννοια αυτή, προκύπτει ότι το Ε.Κ.Ε.Τ.Α. συστάθηκε για την κάλυψη αναγκών γενικότερου συμφέροντος αναφορικά με την προαγωγή της έρευνας και ανάπτυξης και ως εκ τούτου πληροῦται το κριτήριο της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος, οι οποίες δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα.

Β. Ως προς την ύπαρξη νομικής προσωπικότητας του ΕΚΕΤΑ λαμβάνοντας υπόψη τη σύστασή του με το Π.Δ. 77/2000, το ΕΚΕΤΑ αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου για την εξυπηρέτηση αναγκών γενικού συμφέροντος και όχι αποκλειστικά βιομηχανικών ή εμπορικών αναγκών. Να επισημανθεί ότι εντάσσεται στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, συνιστά «μη κεντρική αναθέτουσα αρχή» σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2 (Ορισμοί) παρ.2 περ. 3 του Ν. 4412/2016 και εμπίπτει στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, ως τηρείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, ως δημόσιος ερευνητικός ιδιωτικού δικαίου φορέας και όπως προκύπτει και από τις διατάξεις του άρθρου 101 παρ.1 και 2 του Ν. 4389/2016. Επίσης το ΕΚΕΤΑ στο πλαίσιο της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, λαμβάνει υπόψη ως προς το τρέχον έτος την εγκύκλιο εκτέλεσης προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2021 με αριθμό 2/48219/ΔΠΓΚ – 22/02/2021 (ΑΔΑ: Ψ4ΣΡΗ-ΜΦ3).

Γ. Ως προς το κριτήριο του αποφασιστικού ελέγχου από το κράτος και τα επιμέρους υποκριτήρια που θέτει η τεχνική οδηγία 4/2019 της Ε.ΑΑ.ΔΗ.ΣΥ. τα οποία δεν απαιτείται να συντρέχουν σωρευτικά επισημαίνονται επίσης τα κάτωθι :

Αρχικά αναφορικά με το υποκριτήριο της κρατικής χρηματοδότησης αξίζει να αναφερθεί ότι οι πόροι του Ε.Κ.Ε.Τ.Α., σύμφωνα με το άρθρο 18 του Π.Δ. 77/2000 προέρχονται από: α. Κρατικές επιχορηγήσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την κάλυψη των εξόδων της λειτουργίας του, β. Επιχορηγήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων, γ. Εισπράξεις από την εκμετάλλευση της περιουσίας του, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι εισπράξεις από εκδόσεις, καθώς και από την παραχώρηση της χρήσης εξοπλισμού, δ. Έσοδα από την εκτέλεση

ερευνητικών έργων για λογαριασμό τρίτων (δημόσιων υπηρεσιών, διεθνών και μη οργανισμών, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., ιδιωτών κλπ.), ε. Έσοδα από την παροχή υπηρεσιών ή πώληση προϊόντων που παράγει το Ε.Κ.Ε.Τ.Α. μόνο του ή σε συνεργασία ή με συμμετοχή του σε σχετικές με τους σκοπούς του επιχειρήσεις του εσωτερικού ή εξωτερικού, στ. Μερίσματα από την συμμετοχή του σε θυγατρικές του εταιρίες ή εταιρίες spin off, ζ. Έσοδα από διπλώματα ευρεσιτεχνίας, η. Δωρεές και άλλες παροχές τρίτων, θ. Επιχορηγήσεις από άλλες πηγές.

Περαιτέρω, αναφορικά με το υποκριτήριο του ορισμού μελών διοικούντος/εποπτεύοντος οργάνου, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΚΕΤΑ, ήτοι το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο και όργανο διοίκησης του φορέα, συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης όπως προκύπτει από το άρθρο 6 του Π.Δ. 77/2000 και το άρθρο 15 του Ν. 4310/2014, όπως τροποποιηθείς ισχύει. Επισημαίνεται ότι το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από το Διευθυντή της Κεντρικής Διεύθυνσης (Κ.Δ.) και τους Διευθυντές των Ινστιτούτων του ΕΚΕΤΑ, οι οποίοι διορίζονται στο σύνολό τους σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 16 παρ. 6 του Ν. 4310/2014 και πιο συγκεκριμένα είναι πλήρους απασχόλησης ενώ διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ήδη Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων λόγω αλλαγής του εποπτεύοντος Υπουργείου Επενδύσεων δυνάμει του Π.Δ. 81/08.07.2019, ΦΕΚ 119 Α'/08.07.2019-Σχετ. 9) για ορισμένο χρόνο, διάρκειας τεσσάρων (4) ετών, καθώς και από έναν εκπρόσωπο από κοινού των ερευνητών και των Ειδικών Λειτουργικών Επιστημόνων (ΕΛΕ), ο οποίος εκλέγεται με μυστική ψηφοφορία από το σύνολο των ερευνητών και των ειδικών λειτουργικών επιστημόνων του ερευνητικού κέντρου και έναν κοινό εκπρόσωπο του ειδικού επιστημονικού – τεχνικού, τεχνικού, διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού, ο οποίος εκλέγεται με μυστική ψηφοφορία από το σύνολο του ειδικού επιστημονικού – τεχνικού, τεχνικού, διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού του ερευνητικού κέντρου. [...]

Συνοψίζοντας τα ανωτέρω, περισσότερα του ημίσεος των μελών του οργάνου διοίκησης του φορέα διορίζονται από τις κρατικές αρχές και επί της ουσίας τα ανωτέρω στοιχεία συνηγορούν ότι το ΕΚΕΤΑ τελεί σε στενή σχέση και ιδιαίτερο δεσμό με το κράτος, γεγονός που καθιστά αναγκαία την υπαγωγή του στο ειδικό νομικό καθεστώς που διέπει την ανάθεση και την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων. [...]

Συμπερασματικά, οι ανάγκες γενικού συμφέροντος που καλύπτονται από το φορέα δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των νομικών και πραγματικών δεδομένων, ήτοι τις περιστάσεις υπό τις οποίες ιδρύθηκε ο φορέας και τις συνθήκες υπό τις οποίες ασκεί τη δραστηριότητά του περιλαμβανομένων μεταξύ άλλων και τη μη επιδίωξη κερδοσκοπικού σκοπού. Επίσης διαθέτει νομική προσωπικότητα με την απαιτούμενη οργάνωση όπως εξειδικεύτηκε ανωτέρω με τη μνεία κρίσιμων καταστατικών διατάξεων του φορέα στο πλαίσιο της εξυπηρέτησης αναγκών γενικού συμφέροντος και παράλληλα συντρέχει η άσκηση αποφασιστικού ελέγχου από το κράτος τόσο υπό την έννοια της διαχειριστικής εποπτείας όσο και υπό την έννοια του ορισμού των μελών του διοικούντος οργάνου του φορέα.

2. Ως προς την αύξηση του προϋπολογισμού της σύμβασης όπως αποτυπώθηκε κατά την υποβολή των αρχικών διευκρινίσεών μας επί του φακέλου σε σχέση με το ποσό των 259.000,00 μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ όπως αποτυπώθηκε στο αρχικό αίτημα του φορέα επισημαίνονται τα εξής: Οι προσφορές από την Optomec είναι σε δολάρια Η.Π.Α. (USD), άρα τα ποσά σε ευρώ προκύπτουν από μετατροπή με την ισοτιμία που ίσχυε κατά την σύνταξη του εκάστοτε αιτήματός μας δεδομένου ότι έχει παρέλθει διάστημα περίπου 30 μηνών από το πρώτο μέχρι το δεύτερο διευκρινιστικό μας έγγραφο. Με βάση το ιστορικό της ισοτιμίας δολαρίου-ευρώ από τον ιστότοπο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/eurofxref-graph-usd.en.html) συνάγεται ότι το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης του προϋπολογισμού οφείλεται στην αλλαγή της ισοτιμίας, ήτοι, από κατά μέσο όρο 1,14 USD/EUR σε 1,21 USD/EUR, αλλαγή που έχει ως αποτέλεσμα ο αρχικός προϋπολογισμός να αντιστοιχεί τώρα σε 275.000,00€. Οπότε, υφίσταται πλέον μια υπολειπόμενη αύξηση προϋπολογισμού περί των 5.000,00€ η οποία

οφείλεται σε πραγματικές μεταβολές κόστους από ανατιμήσεις ή προσθαφαιρέσεις στα προσφερόμενα.

Επιπροσθέτως, λόγω τεχνικής εξέλιξης του συστήματος Aerosol Jet Printer AJ200 στο διάστημα που παρήλθε μέχρι την υποβολή της σχετικής διευκρινιστικής απάντησης εκ μέρους του ΕΚΕΤΑ, προστέθηκε στα απαραίτητα στοιχεία για τη διάθεση του βασικού συστήματος "AJ200-1U" το ("Starter Recipe") προστιθέμενο κόστος US\$19.950,00 για δύο συνθέσεις. Η μεταβολή αυτή κατά το Ινστιτούτο (ΙΔΕΠ) θεωρείται ότι διορθώνει παράλειψη της αρχικής προσφοράς καθώς είναι τεχνικά ασφαλέστερο, παρά την γνώση αιωρημάτων μικρο-σωματιδίων που κατέχει η ερευνητική ομάδα που θα αξιοποιήσει το AJ200, η πρώτη λειτουργία και εκπαίδευση στο να γίνουν με έτοιμες συνθέσεις μελανιών που θα παρέχει η Ortopec και όχι με πρωτότυπες συνθέσεις που δεν έχουν προηγουμένως δοκιμαστεί στο υπό προμήθεια σύστημα.»

II. Νομικό πλαίσιο

4. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι: «2. Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: [...] γ) [...] Ειδικότερα: [...] δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπíπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) εργασιμών ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής. Με την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη τη Αρχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως λόγω της πολυπλοκότητας της υπό ανάθεση σύμβασης, η Αρχή δύναται με απόφαση της, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα αναθέτουσα αρχή, να παρατείνει άπαξ την ως άνω προθεσμία για δεκαπέντε (15) επιπλέον εργάσιμες ημέρες. [...]».

5. Στις διατάξεις του άρθρου 2 («Ορισμοί - Εξουσιοδοτική διάταξη (άρθρα 2 και 33 παρ. 1 εδάφιο έκτο της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρθρο 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)») παράγραφος 1 του ν. 4412/2016 "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)" (ΦΕΚ Α' 147/8.8.2016), ως ισχύει, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί: 1) α) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και οι αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 223 και [...] 4) ως «οργανισμοί δημοσίου δικαίου» νοούνται οι οργανισμοί που έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: α) έχουν συσταθεί για τον συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, β) έχουν νομική προσωπικότητα και γ) χρηματοδοτούνται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή η διαχείριση των οποίων υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς ή έχουν διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών διορίζεται από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, [...] 5) ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν

ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την εκπόνηση μελετών, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, [...] 8) ως «δημόσιες συμβάσεις προμηθειών» και ως «συμβάσεις προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση - πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων. Μια σύμβαση προμηθειών μπορεί να περιλαμβάνει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης.»

6. Η διάταξη του άρθρου 5 ("Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170)") του ίδιου ως άνω νόμου ορίζει ότι: «Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: (...) β) 135.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. [...], γ) 209.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. [...].»

Συναφώς επισημαίνεται ότι, με βάση τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού 2017/2365 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2017 «για την τροποποίηση της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων», τα ανωτέρω χρηματικά όρια των περιπτώσεων β' και γ' του άρθρου 5 τροποποιήθηκαν από 1.1.2020 και για τα έτη 2020 και 2021 στα αντίστοιχα ποσά των 139.000€ και 214.000€, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1828 της Επιτροπής της 30^{ης} Οκτωβρίου 2019 «για την τροποποίηση της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ όσον αφορά στα κατώτατα χρηματικά όρια για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων».

7. Στις διατάξεις του άρθρου 6 ("Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)") του ν. 4412/2016 προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαίωματος προαιρέσεως ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. [...] 4. Η εκτιμώμενη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61. [...]»

8. Στις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' και γγ' του ν. 4412/2016, οι οποίες ενσωμάτωσαν στο εθνικό δίκαιο τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι: «2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] β) εάν τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για οποιονδήποτε από τους κατωτέρω λόγους: αα) [...] ββ) απουσία ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους, γγ) προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Οι εξαιρέσεις που ορίζονται στις υποπεριπτώσεις ββ' και γγ' εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης».

9. Στο ν. 4782/2021 «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία» (ΦΕΚ Α' 36) και ιδίως στο άρθρο 142 «Έναρξη ισχύος Μέρους Α'» προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. Η ισχύς των διατάξεων: α) του άρθρου 4, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016, β) των άρθρων 10, 20 παρ. 4, 34 κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 2 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, 55, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 66 έως 79, 82 έως 86, 89 έως 93, 95 έως 98, 100, 131, 134 και 138, γ) του άρθρου 108, κατά το μέρος που τροποποιεί την περ. α' της παρ. 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, δ) του άρθρου 109, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 7 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016, αρχίζει από την

1η.9.2021. 2. Η ισχύς των άρθρων 3, 6 κατά το μέρος που τροποποιεί τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 42, 49, 62, 65, 80, 81, 87, 88, 94, 99, 101, 108, εκτός της περ. α` της παρ. 11, 121 και 127 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 3. Η ισχύς των υπολοίπων άρθρων του παρόντος αρχίζει από την 1η.6.2021, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.»

10. Όσον αφορά στο νομικό πλαίσιο σύστασης και λειτουργίας του Ε.Κ.Ε.Τ.Α., σημειώνονται τα εξής:

10.1 Στο π.δ. 77/2000 «Σύσταση νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία "Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης" (Ε.Κ.Ε.Τ.Α.)» (ΦΕΚ Α' 65/10.3.2000), ως ισχύει, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 1. Σύσταση, επωνυμία, έδρα.

1. Το Ερευνητικό Ινστιτούτο Τεχνικής Χημικών Διεργασιών (Ε.Ι.Τ.ΧΗ.Δ) που ιδρύθηκε με το Π.Δ.8/1985 (ΦΕΚ Α` 6) και ενοποιήθηκε στο "Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας" (Ι.Τ.Ε.) που ιδρύθηκε με το Π.Δ.432/1987 (ΦΕΚ Α` 204), το "Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεματικής (Ι.Π.ΤΗΛ.) που ιδρύθηκε με το Π.Δ. 17/1998 (ΦΕΚ Α` ...) τα οποία εποπτεύονται από τον Υπουργό Ανάπτυξης, καθώς και το "Ινστιτούτο Αγροβιοτεχνολογίας" (ΙΝ.Α.) και το "Ινστιτούτο Μεταφορών" (Ι.ΜΕΤ.) που ιδρύονται δια του παρόντος, ενοποιούνται και συνιστούν ενιαίο νομικό πρόσωπο, ιδιωτικού δικαίου, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με την επωνυμία "Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης" (Ε.Κ.Ε.Τ.Α.). Η επωνυμία αυτή για τις σχέσεις του Ε.Κ.Ε.Τ.Α. με το εξωτερικό μεταφράζεται σε Centre for Research and Technology Hellas (CE.R.T.H). [...]

Άρθρο 2. Εποπτεία

1. Το Ε.Κ.Ε.Τ.Α. εποπτεύεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης. 2. Η ασκούμενη επί του Ε.Κ.Ε.Τ.Α. εποπτεία από το Υπουργείο Ανάπτυξης περιλαμβάνει οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο, καθώς και διοικητικό έλεγχο σχετικά με τη νομιμότητα των πράξεων και ενεργειών των οργάνων διοίκησης αυτού. ....

Άρθρο 3. Σκοπός

1. Σκοπός του Ε.Κ.Ε.Τ.Α. είναι η διεξαγωγή βασικής και κυρίως εφαρμοσμένης και τεχνολογικού χαρακτήρα έρευνας, η ανάπτυξη εφαρμογών και προϊόντων για τη βιομηχανική, οικονομική και κοινωνική αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων καθώς και η παροχή υπηρεσιών για την ερευνητική και τεχνολογική υποστήριξη της παραγωγικής διαδικασίας και της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης ιδίως στους τομείς: α) Τεχνικής Φυσικών και Χημικών Διεργασιών, β) Πληροφορικής, Τηλεματικής και Τηλεπικοινωνιών, γ) Μεταφορών και δ) Αγροτικής παραγωγής και παραγωγής και ελέγχου των τροφίμων χωρίς να αποκλείεται η ένταξη και άλλων συναφών τομέων ενδιαφέροντος με ομόφωνη απόφαση του Δ.Σ.του Ε.Κ.Ε.Τ.Α. ε) Τεχνολογίας αξιοποίησης στερεών καυσίμων υλών και των παραπροϊόντων τους. ....

Άρθρο 5. Όργανα Διοίκησης.

Όργανα διοίκησης του Ε.Κ.Ε.Τ.Α. είναι: α) Το Διοικητικό Συμβούλιο, β) Οι Διευθυντές των Ινστιτούτων και της Κεντρικής Διεύθυνσης. [...]

Άρθρο 6. Διοικητικό Συμβούλιο.

1. α) Το Ε.Κ.Ε.Τ.Α. διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) που αποτελείται από τους Διευθυντές των Ινστιτούτων, τον Διευθυντή της Κεντρικής Διεύθυνσης (Κ.Δ.) και έναν εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας, που ορίζεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης Πρόεδρος του Δ.Σ. είναι ο Διευθυντής της Κ.Δ. Το Δ.Σ. συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης. [...]

Άρθρο 18. Πόροι - Απαλλαγές.

1. Οι πόροι του Ε.Κ.Ε.Τ.Α. προέρχονται από: α. Κρατικές επιχορηγήσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Ανάπτυξης για την κάλυψη των εξόδων της λειτουργίας του. β. Επιχορηγήσεις από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης για την εκτέλεση ερευνητικών

προγραμμαμάτων. γ. Εισπράξεις από την εκμετάλλευση της περιουσίας του, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι εισπράξεις από εκδόσεις, καθώς και από την παραχώρηση της χρήσης εξοπλισμού. δ. Έσοδα από την εκτέλεση ερευνητικών έργων για λογαριασμό τρίτων (δημόσιων υπηρεσιών, διεθνών και μη οργανισμών, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., ιδιωτών κλπ.). ε. Έσοδα από την παροχή υπηρεσιών ή πώληση προϊόντων που παράγει το Ε.Κ.Ε.Τ.Α. μόνο του ή σε συνεργασία ή με συμμετοχή του σε σχετικές με τους σκοπούς του επιχειρήσεις του εσωτερικού ή εξωτερικού. στ. Μερίσματα από την συμμετοχή του σε θυγατρικές του εταιρίες ή εταιρίες spin off. ζ. Έσοδα από διπλώματα ευρεσιτεχνίας. η. Δωρεές και άλλες παροχές τρίτων. θ. Επιχορηγήσεις από άλλες πηγές. [...]

10.2 Στο ν. 4310/2014 «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 258/8.12.2014) προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 1. Αντικείμενο – Σκοποί.

Η ανάπτυξη και η προαγωγή της επιστήμης και της έρευνας ως τομέων ζωτικού εθνικού ενδιαφέροντος αποτελεί θεμελιώδη και πρωταρχική υποχρέωση του Κράτους το οποίο και μεριμνά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 16 παρ. 1 του Συντάγματος, με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον, για τη διάθεση των πόρων που απαιτούνται για το σκοπό αυτό. [...]

Άρθρο 2. Ορισμοί.

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί, που συμπληρώνονται από όσους αναφέρονται στις σχετικές διατάξεις εθνικού και ενωσιακού δικαίου που κάθε φορά ισχύουν: [...] 19. «ερευνητικός φορέας»: Το νομικό πρόσωπο δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου που έχει ως κύριο σκοπό την επιστημονική και τεχνολογική έρευνα, σε συνδυασμό με την πειραματική ανάπτυξη και επίδειξη, καθώς και τη διάδοση και την εφαρμογή των αποτελεσμάτων της έρευνας, μέσω των επιστημονικών δημοσιεύσεων και της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων.[...]

Άρθρο 13α. Ερευνητικά Κέντρα-Ινστιτούτα-Τεχνολογικοί Φορείς.

Α. Τα Ερευνητικά Κέντρα-Ινστιτούτα που εποπτεύονται από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και τη ΓΓΕΤ και διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου είναι τα εξής: .... 4. Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (Ε.Κ.Ε.Τ.Α.), το οποίο αποτελείται από τα εξής Ινστιτούτα: α. Ινστιτούτο Βιώσιμης Κινητικότητας και Δικτύων Μεταφορών (Ι.ΜΕΤ.). β. Ινστιτούτο Εφαρμοσμένων Βιοεπιστημών (ΙΝ.Ε.Β.). γ. Ινστιτούτο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΙΠΤΗΛ). δ. Ινστιτούτο Χημικών Διεργασιών και Ενεργειακών Πόρων (ΙΔΕΠ). ε. Ινστιτούτο Έρευνας και Τεχνολογίας Θεσσαλίας (ΙΕΤΕΘ). [...]

10.3 Τέλος, όσον αφορά στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (Γ.Γ.Ε.Τ.) του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και στους φορείς που υπάγονται σε αυτήν, επισημαίνεται ότι στο άρθρο 4 του π.δ/τος 81/2019 (ΦΕΚ Α' 119/8.7.2019) προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και οι φορείς που υπάγονται σε αυτήν, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην περίπτωση 2.3 της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του παρόντος, μεταφέρονται, ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων, προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων, στο Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης το οποίο μετονομάζεται σε Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων.»

Στο δε άρθρο 3 του π.δ/τος 3/2021 (ΦΕΚ Α' 3/06.01.2021) προβλέπεται ότι: «Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας του άρθρου 27 του ν. 1558/1985 (Α' 137) μετονομάζεται σε Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας [...].»

III. Νομική Εκτίμηση

11. Κατά πρώτον, επισημαίνεται ότι το Ε.Κ.Ε.Τ.Α., το οποίο συστάθηκε και λειτουργεί βάσει των προαναφερομένων διατάξεων του π.δ/τος 77/2000 και αποτελεί «ερευνητικό κέντρο» κατά την έννοια των προαναφερομένων διατάξεων του άρθρου 13α του ν. 4310/2014, αποτελεί οργανισμό δημοσίου

δικαίου και, συνεπώς, αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 2 παράγραφος 1 περίπτωση (4) και (1α) του ν. 4412/2016, ως ισχύει, αντίστοιχα (πρβλ. και αποφάσεις υπ' αριθμ. Δ34/2019 και Δ35/2019 της Αρχής).

Πράγματι, όπως προκύπτει από την εξέταση των προπαρατεθεισών υπό παράγραφο 10 της παρούσας διατάξεων, το Ε.Κ.Ε.Τ.Α.:

α) έχει συσταθεί, κατά τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1 π.δ/τος 77/2000, για συγκεκριμένο σκοπό, ο οποίος συνίσταται στη «*διεξαγωγή βασικής και κυρίως εφαρμοσμένης και τεχνολογικού χαρακτήρα έρευνας, η ανάπτυξη εφαρμογών και προϊόντων για τη βιομηχανική, οικονομική και κοινωνική αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων καθώς και η παροχή υπηρεσιών για την ερευνητική και τεχνολογική υποστήριξη της παραγωγικής διαδικασίας και της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης ιδίως στους τομείς: α) Τεχνικής Φυσικών και Χημικών Διεργασιών, β) Πληροφορικής, Τηλεματικής και Τηλεπικοινωνιών, γ) Μεταφορών και δ) Αγροτικής παραγωγής και παραγωγής και ελέγχου των τροφίμων χωρίς να αποκλείεται η ένταξη και άλλων συναφών τομέων ενδιαφέροντος με ομόφωνη απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Κ.Ε.Τ.Α. ε) Τεχνολογίας αξιοποίησης στερεών καυσίμων υλών και των παραπροϊόντων τους*» και ο οποίος αφορά στην κάλυψη αναγκών σχετικών με την προαγωγή της έρευνας και της ανάπτυξης στους προαναφερόμενους τομείς. Λαμβανομένων δε υπόψη των διατάξεων του άρθρου 1 ν. 4310/2014, οι εν λόγω ανάγκες νοούνται ως ανάγκες γενικού συμφέροντος, οι οποίες επιπροσθέτως, όπως ισχυρίζεται και ο αιτών φορέας, δεν δύναται να υποστηριχθεί ότι έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, και τούτο δε ενόψει του μη κερδοσκοπικού του χαρακτήρα ως ερευνητικού κέντρου, ως αυτός ρητώς ορίζεται στις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1 π.δ/τος 77/2000.

β) έχει νομική προσωπικότητα (ως ΝΠΙΔ) και

γ) η λειτουργία του εποπτεύεται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, το δε Διοικητικό του Συμβούλιο ορίζεται και συγκροτείται με απόφαση του ως άνω Υπουργού, και, κατά συνέπεια, ο αιτών φορέας τελεί υπό την καθοριστική επιρροή του κράτους, όπως απαιτείται από τη συγκεκριμένη προϋπόθεση υπαγωγής του στην έννοια του *οργανισμού δημοσίου δικαίου* κατά την προαναφερθείσα ενωσιακή διάταξη.

Το υπό εξέταση αίτημα της αιτούσας αναθέτουσας αρχής αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης προμήθειας κατά τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 περ. (8) του ν. 4412/2016.

Περαιτέρω, ενόψει του ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης προμήθειας εκτιμώμενης αξίας 280.000€ χωρίς ΦΠΑ, η οποία υπερβαίνει το ισχύον κατώτατο χρηματικό όριο της περίπτωσης γ' του άρθρου 5 του ν. 4412/2016 για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών των μη κεντρικών κυβερνητικών αρχών, όπως ο αιτών φορέας, προκύπτει ότι συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή της σύμφωνης γνώμης της κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, ως ισχύει.

12. Επισημαίνεται ότι η διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, και ήδη άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ/τος 60/2007 και ήδη άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016). Περαιτέρω επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η Οδηγία 2004/18/ΕΚ, συναφώς δε και η Οδηγία 2014/24/ΕΕ, να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, δεν επιτρέπεται τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να

καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

13. Όσον αφορά στις προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' του ν. 4412/2016 (απουσία ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους που καθιστούν τον προτεινόμενο ανάδοχο μοναδικό), και όπως έχει δεχθεί η Αρχή σε πλείστες σχετικές της αποφάσεις (πρβλ. Δ16/2020, Δ9/2019, Δ21/2018), επισημαίνονται τα εξής:

Οι αναθέτουσες αρχές, όπως εν προκειμένω και ο αιτών φορέας, μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις, μεταξύ αυτών και δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, προσφεύγοντας, κατ' εξαίρεση, σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σχετικής προκήρυξης όταν για τεχνικούς λόγους καθίσταται απολύτως αναγκαίο να ανατεθεί η εκτέλεση της σύμβασης σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, ο οποίος όμως δεν αρκεί να είναι απλώς ικανός να προμηθεύσει με τον πλέον αποτελεσματικό και οικονομικά συμφέροντα τρόπο τις ζητούμενες προμήθειες αλλά απαιτείται να είναι και ο μοναδικός έναντι οιαδήποτε άλλου οικονομικού φορέα που προμηθεύει δυνητικά ανάλογες προμήθειες σε επίπεδο τουλάχιστον Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τις οποίες δεν πρέπει να υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο (πρβλ. τη σχετική νομολογία του ΔΕΚ: C-199/85 Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-296/92 Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, C-57/94 Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, καθώς επίσης και τα σχετικώς διαλαμβανόμενα στην αιτιολογική σκέψη (50) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ βάσει των οποίων: *"οι αναθέτουσες αρχές που επικαλούνται αυτή την εξαίρεση θα πρέπει να αιτιολογούν γιατί δεν υπάρχουν εύλογες εναλλακτικές ή υποκατάστατα, όπως η χρήση εναλλακτικών διαύλων διανομής ακόμα και εκτός του κράτους μέλους της αναθέτουσας αρχής ή να εξετάζουν παρεμφερή από άποψη λειτουργίας έργα, αγαθά και υπηρεσίες"*).

Στην περίπτωση αυτή, η αναθέτουσα αρχή, η οποία φέρει το βάρος απόδειξης προς τούτο, οφείλει προηγουμένως να έχει σταθμίσει όλες τις οικονομοτεχνικές παραμέτρους που καθιστούν αναγκαία την προσφυγή σε αυτήν την όλως εξαιρετική διαδικασία, με πλήρη και ειδική αιτιολογία που πρέπει να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου όσον αφορά στους λόγους που επέβαλαν την απόφασή της αυτή, διαφορετικά η διαδικασία της εν λόγω ανάθεσης δεν είναι νόμιμη (βλ. ενδεικτικά: πράξεις 77/2008, 263/2007, 186, 187, 188, 189, 190, 191/2006, 61/2004 VI Τμ Ελ.Συν, όπως και απόφαση Δ21/2018 της Αρχής).

Οι τεχνικοί λόγοι που δικαιολογούν την προσφυγή μίας αναθέτουσας αρχής στην ανωτέρω εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης αναφέρονται ενδεικτικά στην αιτιολογική σκέψη (50) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ ως εξής: *"[...] Στις περιπτώσεις που η κατάσταση της αποκλειστικότητας οφείλεται σε τεχνικούς λόγους, αυτοί θα πρέπει να προσδιορίζονται με ακρίβεια και να αιτιολογούνται κατά περίπτωση. Θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, επί παραδείγματι, την τεχνική αδυναμία άλλων οικονομικών φορέων να επιτύχουν τις απαιτούμενες επιδόσεις ή την αναγκαιότητα χρήσης ειδικής τεχνογνωσίας, εργαλείων ή μέσων που μόνον ένας φορέας διαθέτει. Οι τεχνικοί λόγοι μπορεί να προέρχονται επίσης από ειδικές απαιτήσεις διαλειτουργικότητας που πρέπει να πληρούνται για να εξασφαλιστεί η λειτουργία των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών. [...]"*.

Τέλος, προκειμένου για τη νόμιμη προσφυγή των αναθετουσών αρχών στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' του ν. 4412/2016, τίθεται ως επιπρόσθετη οριζόντια προϋπόθεση και το ότι η προτεινόμενη απουσία ανταγωνισμού δεν πρέπει να είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της προς σύναψη σύμβασης ο οποίος δημιουργήθηκε από την αναθέτουσα αρχή προκειμένου για τη μελλοντική ανάθεση δημόσιας σύμβασης κατ' επίκληση κατάστασης αποκλειστικότητας του προτεινόμενου αναδόχου οικονομικού φορέα (πρβλ. *"η αποκλειστικότητα μπορεί να οφείλεται και σε άλλους λόγους, όμως μόνο καταστάσεις αντικειμενικής αποκλειστικότητας μπορούν να δικαιολογήσουν τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση, εφόσον η κατάσταση της αποκλειστικότητας δεν δημιουργήθηκε*

από την ίδια την αναθέτουσα αρχή με στόχο τη μελλοντική διαδικασία προμήθειας”, σύμφωνα με τα σχετικώς διαλαμβανόμενα στην αιτιολογική σκέψη (50) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ).

14. Περαιτέρω, όσον αφορά στις προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β’ υποπερ. γγ’ του ν. 4412/2016 (απουσία ανταγωνισμού για λόγους προστασίας των αποκλειστικών δικαιωμάτων του προτεινόμενου αναδόχου), και όπως έχει δεχθεί η Αρχή σε πλείστες σχετικές της αποφάσεις (πρβλ. Δ79/2020), επισημαίνονται τα εξής:

Οι αναθέτουσες αρχές, όπως εν προκειμένω και ο αιτών φορέας, μπορούν να προσφεύγουν, κατ’ εξαίρεση, σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού προκειμένου για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, μεταξύ αυτών και δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, στην περίπτωση που συντρέχουν λόγοι προστασίας αποκλειστικών δικαιωμάτων του προτεινόμενου αναδόχου οικονομικού φορέα, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, ειδικότερα δε όταν για λόγους νομικούς η σύμβαση μπορεί να ανατεθεί μόνον σε αυτόν.

Συγκεκριμένα, η ανωτέρω εξαιρετική διαδικασία εφαρμόζεται όταν το αντικείμενο της ανατιθέμενης δημόσιας σύμβασης προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως σήματα και δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, ακόμα και εάν αυτά δεν είναι κατοχυρωμένα (βλ. Κατευθυντήρια Οδηγία 1/2013 της Αρχής, αναρτημένη στο www.eaadhsy.gr), και, ως εκ τούτου, καθίσταται απολύτως αναγκαίο να ανατεθεί η εκτέλεση της σύμβασης σε συγκεκριμένο ανάδοχο, ο οποίος όμως δεν αρκεί να είναι απλώς ικανός να εκτελέσει με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο τη σύμβαση, αλλά απαιτείται να είναι και ο μοναδικός έναντι οιασδήποτε άλλου (ΔΕΚ 199/85 Επιτροπή κατά Ιταλίας, ΔΕΚ 296/92 Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, ΔΕΚ 57/94 Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας)

Ειδικότερα, προκειμένου να τυγχάνει εφαρμογής η συγκεκριμένη εξαιρετική διαδικασία δεν αρκεί η αναθέτουσα αρχή να δείξει ότι σκοπεί να αποκτήσει μία προμήθεια που προστατεύεται από τέτοιου είδους δικαιώματα αλλά πρέπει να αποδείξει επιπρόσθετα α) ότι δεν υπάρχει άλλος υποψήφιος που θα μπορούσε να προσφέρει ισοδύναμες προμήθειες ως “*εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο*”, όπου ως τέτοια νοείται “*η χρήση εναλλακτικών διαύλων διανομής ακόμα και εκτός του κράτους μέλους της αναθέτουσας αρχής*” ή “*παρεμφερείς από άποψη λειτουργίας [...] προμήθειες*”, κατά την αιτιολογική 50 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ, καθώς επίσης και β) ότι η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης, δηλαδή το ότι “*η κατάσταση της αποκλειστικότητας δεν δημιουργήθηκε από την ίδια την αναθέτουσα αρχή με στόχο τη μελλοντική διαδικασία προμήθειας*”, κατά την ίδια ως άνω αιτιολογική σκέψη (πρβλ. και απόφαση ΔΕΚ C-328/92, Επιτροπή κατά Βασιλείου της Ισπανίας, Συλλογή 1994, σ. I-1583, σκέψη 17, όπως επίσης και απόφαση ΔΕΚ C-57/94, σκέψη 23).

Οι δε λόγοι που στοιχειοθετούν τη μοναδικότητα του προτεινόμενου αναδόχου οικονομικού φορέα έναντι άλλων ομοειδών οικονομικών φορέων πρέπει να αιτιολογούνται ειδικώς (πρβλ. ΕλΣυν. Τμ. Μείζ. Επτ. Συνθ. 4169/2013, VI Τμ. 6018/2015, 3264/2013, 36/2010).

Τέλος, και στην περίπτωση αυτή και σύμφωνα με την πάγια νομολογία (βλ. αποφάσεις VI Τμ. Ελ.Συν. 77/2008, 263/2007, 186, 187, 188, 189, 190, 191/2006, 61/2004), η προσφυγή μίας αναθέτουσας αρχής στη συγκεκριμένη διαδικασία διαπραγμάτευσης πρέπει να έπεται της στάθμισης από αυτήν όλων των οικονομοτεχνικών παραμέτρων που καθιστούν αναγκαία την προσφυγή της στη συγκεκριμένη όλων των εξαιρετική διαδικασία, με πλήρη και ειδική αιτιολογία που πρέπει να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου όσον αφορά στους λόγους που επέβαλαν την απόφαση αυτή.

15. Εν προκειμένω, όσον αφορά στην εξέταση των προαναφερόμενων προϋποθέσεων συνδρομής των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β’ υποπερ. ββ’ ν. 4412/2016, τις οποίες ρητώς επικαλείται ο αιτών φορέας ως την πρώτη νομική βάση του υπό κρίση αιτήματος, από την εξέταση των στοιχείων του υποβληθέντος φακέλου διαπιστώνονται τα εξής:

Η εξεταζόμενη δημόσια σύμβαση, εκτιμώμενης αξίας 280.000€ χωρίς ΦΠΑ σύμφωνα με το με α.π. 47548/4.6.2021 έγγραφο του αιτούντος φορέα, με βάση το οποίο διαφαίνεται ως επαρκώς αιτιολογημένη η αύξηση του προϋπολογισμού της υπόψη σύμβασης σε σχέση με τον αρχικώς αιτηθέντα προϋπολογισμό της, ποσού 259.000€ χωρίς ΦΠΑ κατά το με α.π. 42695/04.12.2019 αίτημα (κυρίως λόγω της αλλαγής της ισοτιμίας USD/EUR, ήτοι της αλλαγής από κατά μέσο όρο 1,14 USD/EUR σε 1,21 USD/EUR, αφορά στην προμήθεια συστήματος εναπόθεσης αερολύματος υπό την εμπορική επωνυμία «Aerosol Jet Printer» της εταιρείας OPTOMEC, το οποίο αποτελεί σύστημα τρισδιάστατης εκτύπωσης.

Το συγκεκριμένο σύστημα της εταιρείας OPTOMEC, η οποία αποτελεί τον προτεινόμενο ανάδοχο οικονομικό φορέα της εξεταζόμενης σύμβασης, παρουσιάζει, σύμφωνα με το με α.π. 42695/04.12.2019 έγγραφο του αιτούντος φορέα, τεχνικά πλεονεκτήματα σε σχέση με παρόμοια συστήματα τρισδιάστατης εκτύπωσης, τα οποία χρησιμοποιούν τη συμβατική τεχνολογία στοχαστικής εναπόθεσης αερολύματος, καθώς «επιτρέπει τη δυνατότητα επέμβασης του χρήστη σε επίπεδο πρόδρομης μελάνης και τη δυνατότητα ψεκασμού πολλαπλών μελανών είτε σε σειρά είτε αναμειγνύοντάς τες, ενώ αντίθετα παρόμοια συστήματα τρισδιάστατης εκτύπωσης προσφέρουν τη δυνατότητα εκτύπωσης αποκλειστικά ενός εμπορικού πρόδρομου διαλύματος (πχ πλαστικό, κεραμικό, μεταλλικό) χτίζοντας σε δισδιάστατες σταδιακές επιστρώσεις την τρισδιάστατη δομή και όχι ενεργοποιώντας υπάρχουσες δομές».

Ως εκ τούτου, το προς προμήθεια σύστημα προσφέρει, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο ως άνω έγγραφο του αιτούντος φορέα, «ευελιξία ... στα υλικά υποστρώματος (πλαστικό, κεραμικό, μεταλλικό) καθώς και στη στοχευμένη εναπόθεση σταγόνων του πρόδρομου διαλύματος σε δισδιάστατες ή τρισδιάστατες δομές» καθώς και «δυνατότητα ενεργοποίησης υποστρωμάτων που δεν ήταν δυνατόν να επιτευχθεί με την τεχνολογία στοχαστικής εναπόθεσης αερολύματος, οδηγώντας έτσι στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων επόμενης γενιάς».

Περαιτέρω, και δεδομένου ότι η εξεταζόμενη δημόσια σύμβαση σκοπείται όπως συναφθεί και εκτελεσθεί στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου «Ενεργειακός Διάδρομος ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ», ο αιτών φορέας προβάλλει, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο με α.π. 47548/4.6.2021 έγγραφό του, ότι «καθοριστικός παράγοντας για την αρχική στόχευση σε σύστημα «aerosol jet printer» αποτελεί και η συνάφεια της ερευνητικής ομάδας (Εργαστήριο Τεχνολογίας Σωματιδίων και Αερολυμάτων) του Ινστιτούτου Χημικών Διεργασιών του ΕΚΕΤΑ η οποία και θα αξιοποιήσει το προτεινόμενο σύστημα και η οποία διαθέτει 20-ετή εμπειρία και εκτενή εξοπλισμό για την παραγωγή αερολυμάτων, στοιχεία που ευελπιστεί να ενσωματώσει σε μελλοντικές επεκτάσεις της έρευνας στην εναπόθεση καινοτόμων λειτουργικών υλικών ήτοι στο πλαίσιο των επιδιωκόμενων σκοπών του. Αντιθέτως, η απόκτηση συστήματος βασισμένο στην τεχνική «inkjet» θα μπορούσε να προβάλει εμπόδια στην ανεξάρτητη ερευνητική αξιοποίηση του υπό προμήθεια συστήματος εναπόθεσης λόγω της έλλειψης εμπειρίας με την συγκεκριμένη τεχνολογία εντός της Ομάδας και λόγω της εξάρτησης σε κεφαλές «inkjet» που απαιτούν ειδικές εγκαταστάσεις κατασκευής μη προσιτές για σκοπούς ερευνητικής προτυποποίησης.»

Ειδικότερα, ο αιτών φορέας έχει προβεί σε σύγκριση «των τεχνικών δυνατοτήτων του προτεινόμενου συστήματος με το μόνο άλλο παρεμφερές σύστημα που βρέθηκε», και συγκεκριμένα με το σύστημα «inkjet printing» της εταιρείας Süss MicroTec με τεχνολογία της εταιρείας Meyer Burger, η δε εν λόγω συγκριτική αξιολόγηση των δύο συγκεκριμένων συστημάτων, η οποία αποτυπώνεται στον παρατιθέμενο υπό σελ. 7 της παρούσας πίνακα, βασίζεται στις «ελάχιστες τεχνικές Προδιαγραφές του υπό προμήθεια εξοπλισμού κατόπιν έρευνας και συγκριτικής αποτύπωσης της μίας εταιρείας (Süss MicroTec) πλην της Optomec που βρέθηκε, κατόπιν αναζήτησης, να προσφέρει παρόμοιες δυνατότητες απευθείας εναπόθεσης υλικών σε επιφάνειες αντικειμένων».

Στο πλαίσιο της διεξαχθείσας συγκριτικής αξιολόγησης των δύο συγκεκριμένων συστημάτων, του προς προμήθεια συστήματος της εταιρείας OPTOMEC και του παρεμφερούς συστήματος «inkjet printing» της εταιρείας Süss MicroTec με τεχνολογία της εταιρείας Meyer Burger, προβάλλεται από τον αιτούντα φορέα το συμπέρασμα ότι «το [από Απρίλιο του 2020 διαθέσιμο στην αγορά] συναφές σύστημα της «Süss MicroTec» δεν προσφέρει την επιθυμητή δυνατότητα εναπόθεσης σε γενικής

μορφής τρισδιάστατες επιφάνειες, στοχεύοντας σε επίπεδες οριζόντιες επιφάνειες με μικροδομημένα στοιχεία που υψομετρικά δεν ξεπερνούν το 1 mm», η δε τεχνική μοναδικότητα του προς προμήθεια συστήματος τρισδιάστατης εκτύπωσης της εταιρείας OPTOMEC έγκειται: «α) στην τεχνολογία που έχει αναπτυχθεί για την εναπόθεση αερολυμάτων με υψηλή ακρίβεια (γνωστή ως Precision spray process, US 6,251,488) και β) στη διάταξη από μικροσκοπικές κεφαλές που χρησιμοποιεί και το προτεινόμενο σύστημα και επιτρέπει τον ψεκασμό/εναπόθεση των αερολυμάτων τόσο σε επίπεδες όσο και μη-επίπεδες επιφάνειες (2005: WO2006065978A2 & 2016: EP1830927B1)».

Επιπρόσθετα, ο αιτών φορέας έχει προβεί στη σύνταξη πίνακα των πεδίων εφαρμογής συναφών προς το προς προμήθεια σύστημα προϊόντων/τεχνολογιών τεσσάρων γνωστών εταιρειών «που δραστηριοποιούνται στο χώρο «inkjet printing» και θεωρητικά θα μπορούσαν να αποτελέσουν εν δυνάμει εναλλακτικούς προμηθευτές του υπό προμήθεια συστήματος», και συγκεκριμένα των προϊόντων/τεχνολογιών των εταιρειών: 1) Bobst Group, 2) Brother Industries, 3) Canon, και 4) Süss MicroTec (με τεχνολογία της εταιρείας Meyer Burger).

Βάσει της συγκεκριμένης συγκριτικής αξιολόγησης, η οποία αποτυπώνεται στον παρατιθέμενο υπό σελ. 8 της παρούσας πίνακα, ο αιτών φορέας προβάλλει το διαφαινόμενο ως βάσιμο συμπέρασμα ότι «οι εταιρείες που απευθύνονται στον τομέα της εναπόθεσης λειτουργικών υλικών» [πρόκειται για την τεχνολογία τρισδιάστατης εκτύπωσης] «και ειδικότερα σε ερευνητικές εφαρμογές, είναι ελάχιστες και καμία δεν καλύπτει το εύρος εφαρμογών της «Optomec» λόγω της ουσιαστικής διαφοράς της τεχνικής «aerosol jet» από τις διάφορες παραλλαγές της τεχνικής «inkjet» όπως αναδεικνύεται στο Παράρτημα II» [πρόκειται για τον πίνακα υπό σελ. 7 της παρούσας, ο οποίος αφορά στη συγκριτική αξιολόγηση των τεχνικών δυνατοτήτων του προτεινόμενου συστήματος με το παρεμφερές σύστημα «inkjet printing» της εταιρείας Süss MicroTec με τεχνολογία της εταιρείας Meyer Burger).

Συνεπώς, εκ των ανωτέρω, διαφαίνεται βασίμως ότι, σύμφωνα με την κατά τα ως άνω διενεργηθείσα από τον αιτούντα φορέα έρευνα αγοράς, το προς προμήθεια σύστημα τρισδιάστατης εκτύπωσης της εταιρείας OPTOMEC καλύπτει μεγαλύτερο εύρος εφαρμογών, και δη ερευνητικών εφαρμογών για τις οποίες προορίζεται, έναντι των προϊόντων/τεχνολογιών των προαναφερομένων τεσσάρων εταιρειών που δραστηριοποιούνται στο χώρο «inkjet printing» και θεωρητικά θα μπορούσαν να αποτελέσουν εν δυνάμει εναλλακτική λύση, ενώ, παράλληλα, διαφαίνεται ότι υπερτερεί έναντι του μόνου (κατά τον αιτούντα φορέα) παρεμφερούς συστήματος «inkjet printing» της εταιρείας Süss MicroTec (με τεχνολογία της εταιρείας Meyer Burger) σε δύο τεχνικές προδιαγραφές, οι οποίες διαφαίνεται ότι σχετίζονται αντικειμενικά με την εξεταζόμενη δημόσια σύμβαση και τη χρήση του προς προμήθεια συστήματος στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου για το οποίο προορίζεται και, συνεπώς, είναι κρίσιμες για την αναθέτουσα αρχή προκειμένου για τη σύναψή της, και συγκεκριμένα στις εξής: α) στη δυνατότητα για την εναπόθεση/ψεκασμό αερολυμάτων με υψηλή ακρίβεια τόσο σε επίπεδες όσο και μη επίπεδες (πλάγιες/κεκλιμένες) τρισδιάστατες επιφάνειες και β) στη δυνατότητα ανάδευσης υλικών εκτύπωσης κατά την εκτύπωση.

16. Περαιτέρω, όσον αφορά στην εξέταση των προαναφερόμενων προϋποθέσεων συνδρομής των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. γγ' ν. 4412/2016, τις οποίες ρητώς επικαλείται ο αιτών φορέας ως τη δεύτερη νομική βάση του υπό κρίση αιτήματος, με βάση τα στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου διαπιστώνονται τα εξής:

Σύμφωνα με τα σχετικώς διαλαμβανόμενα στο με α.π. 47548/4.6.2021 έγγραφό του, ο αιτών φορέας προβάλλει, κατόπιν σχετικής έρευνας στην οποία έχει προβεί, το ότι ο προτεινόμενος ανάδοχος της εξεταζόμενης σύμβασης (εταιρεία OPTOMEC) «έχει προβεί ... στη συστηματική κατοχύρωση των πνευματικών δικαιωμάτων της όλα αυτά τα χρόνια – π.χ. από το 1999 ως Optomec Design Company μέχρι και τις σχετικά πρόσφατες επιστημονικές δημοσιεύσεις του 2016 ως Optomec Design και ειδικότερα ως προς την τεχνολογία εναπόθεσης αερολυμάτων με υψηλή ακρίβεια [W. Doyle Miller, David M. Keicher, Marcelino Essien (Optomec Design Co) (1999) “Precision spray processes for direct write electronic components”, US6251488B1, United States] και τη διάταξη από μικροσκοπικές κεφαλές που χρησιμοποιεί το προτεινόμενο σύστημα και επιτρέπει τον ψεκασμό/εναπόθεση των αερολυμάτων

τόσο σε επίπεδες όσο και μη-επίπεδες επιφάνειες [Renn M.J., King B.H., Paulsen J.A. (2005) “Miniature Aerosol Jet and Aerosol Jet Array”, WO2006065978A2, και King B.H., Paulsen J.A., Renn M.J. (Optomec Design Co) (2016) “Miniature Aerosol Jet and Aerosol Jet Array” EP1830927B1] τα οποία είναι προστατευμένα από αποκλειστικά δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και διπλώματα ευρεσιτεχνίας όπως προκύπτει από τα αναφερόμενα στο Παράρτημα V.»

Πράγματι, σύμφωνα με την υποβληθείσα από 10.5.2021 επιστολή στην αγγλική γλώσσα της εταιρείας OPTOMEC, η εν λόγω εταιρεία βεβαιώνει ότι το προς προμήθεια σύστημά της υπό την επωνυμία *Aerosol Jet Printer* «κατασκευάζεται, πωλείται και διανέμεται αποκλειστικά» από αυτήν και είναι «προστατευμένο με πατέντες / διπλώματα ευρεσιτεχνίας» (βλ. σχετική αναφορά στα αγγλικά της ως άνω επιστολής περί του ότι «*the Aerosol Jet product is a sole source product manufactured, sold and distributed exclusively by Optomec, Inc. Optomec’s Aerosol Jet product is fully patent protected...*»), ενώ στην ίδια ως άνω επιστολή της προαναφερόμενης εταιρείας περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, αναφορά και του αριθμού πατέντας / διπλώματος ευρεσιτεχνίας του υπόψη προϊόντος για την Ευρώπη (patent number 1830927).

Περαιτέρω, βάσει της διεξαχθείσας επιστημονικής του έρευνας, ο αιτών φορέας βεβαιώνει ότι: «υπάρχει πλήθος συγγραμμάτων σχετικά με “aerosol jet printing” τα οποία αναφέρονται είτε σε αυτοσχέδιο μη-εμπορικό σύστημα είτε σε ένα από τα διαθέσιμα συστήματα της «Optomec». Στο πιο πρόσφατο άρθρο ανασκόπησης / review paper [Wilkinson N.J. et al. (2019), “A review of aerosol jet printing — a non-traditional hybrid process for micro-manufacturing,” *The International Journal of Advanced Manufacturing Technology*, (2019). 105:4599–4619. <https://doi.org/10.1007/s00170-019-03438-2>] για την τεχνική “aerosol jet printing,” αναφέρεται ρητώς ότι το έργο *Mesoscale Integrated Conformal Electronics* της DARPA των Η.Π.Α. ήταν η αφορμή να αναπτυχθούν, προς το τέλος της δεκαετίας 1990, οι τεχνικές “Aerosol Jet” και “Nanojet” και ότι η πρώτη εξ αυτών αξιοποιήθηκε εμπορικά από την «Optomec».

Συνεπώς, εκ των ανωτέρω, διαφαίνεται βασίμως ότι ο προτεινόμενος ανάδοχος της εξεταζόμενης δημόσιας σύμβασης κατέχει τα αποκλειστικά δικαιώματα κατασκευής και διάθεσης του προς προμήθεια συστήματος υπό την επωνυμία «*Aerosol Jet Printer*» στην Ευρώπη.

17. Επιπρόσθετα, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, διαπιστώνεται ότι ο αιτών φορέας έχει προβεί όχι μόνον σε κατάλληλη έρευνα αγοράς και συγκριτική τεχνική αξιολόγηση του προς προμήθεια συστήματος έναντι παρεμφερών με αυτό συστημάτων επί τη βάση των πεδίων εφαρμογής τους και των κρίσιμων για τη σύναψη της υπόψη σύμβασης τεχνικών προδιαγραφών, όπως η εν λόγω έρευνα αγοράς αποτυπώνεται αναλυτικά στους πίνακες των σελ. 7 και 8 της παρούσας, αλλά και σε επαρκή επιστημονική έρευνα με βάση την υπάρχουσα επιστημονική βιβλιογραφία, οι βιβλιογραφικές αναφορές της οποίας παρατίθενται υπό παρ. 2.4 στη σελ. 8 της παρούσας, προκειμένου να εξετάσει την ύπαρξη τυχόν εύλογης υποκατάστατης του προς προμήθεια συστήματος λύσης.

Ως εκ τούτου, με βάση τα ανωτέρω, διαφαίνεται βασίμως ότι ο αιτών φορέας έχει προβεί σε μία επαρκώς τεκμηριωμένη στάθμιση των οικονομοτεχνικών παραμέτρων οι οποίες καθιστούν αναγκαία την προσφυγή του στην κρινόμενη, όλως εξαιρετική, διαδικασία, οι δε λόγοι που επέβαλαν την απόφασή του αυτή διαφαίνονται ως πλήρως και ειδικώς αιτιολογημένοι με βάση την τεχνική του κρίση και την ιδιαίτερη τεχνογνωσία του ως ερευνητικού κέντρου, όπως απαιτεί η νομολογία.

Περαιτέρω, από την εξέταση των στοιχείων του υποβληθέντος φακέλου διαφαίνεται βασίμως ότι η προτεινόμενη κατάσταση απουσίας ανταγωνισμού κατά τη σύναψη της εξεταζόμενης δημόσιας σύμβασης δεν δύναται να αποδοθεί σε τεχνητό περιορισμό των παραμέτρων της εν λόγω σύμβασης από την αιτούσα αναθέτουσα αρχή.

Και τούτο διότι αφενός το προς προμήθεια σύστημα διαφαίνεται βασίμως ότι καλύπτει μεγαλύτερο εύρος εφαρμογών, και δη ερευνητικών εφαρμογών για τις οποίες προορίζεται, έναντι των προϊόντων/τεχνολογιών άλλων γνωστών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στο χώρο «*inkjet printing*»

και θεωρητικά θα μπορούσαν να αποτελέσουν εν δυνάμει εναλλακτική λύση, αφετέρου οι κρίσιμες για τη σύναψη της εξεταζόμενης σύμβασης τεχνικές προδιαγραφές, τις οποίες έθεσε ο αιτών φορέας κατά την κρίση του και στο πλαίσιο της διακριτικής του ευχέρειας και οι οποίες συνίστανται αφενός στη δυνατότητα του προς προμήθεια συστήματος για την εναπόθεση/ψεκασμό αερολυμάτων με υψηλή ακρίβεια τόσο σε επίπεδες όσο και μη επίπεδες (πλάγιες/κεκλιμένες) τρισδιάστατες επιφάνειες αφετέρου στη δυνατότητα ανάδευσης υλικών εκτύπωσης κατά την εκτύπωση, διαφαίνονται ότι σχετίζονται αντικειμενικά με την εξεταζόμενη δημόσια σύμβαση και συνάδουν, όπως βεβαιώνει ο ως άνω φορέας, με την ερευνητική αξιοποίηση του υπόψη συστήματος στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου «*Ενεργειακός Διάδρομος ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ*» προς επίτευξη του σκοπού λειτουργίας του φορέα ως ερευνητικού κέντρου (πρβλ. σχετικό ισχυρισμό του φορέα σχετικά με το ότι το προς προμήθεια σύστημα της εταιρείας *OPTOMECS* είναι «*το μοναδικό σύστημα που καλύπτει τις ερευνητικές ανάγκες του Φορέα ως προς τη δυνατότητα εναπόθεσης καινοτόμων λειτουργικών υλικών σε επιφάνειες επίπεδων αλλά και τρισδιάστατων αντικειμένων*»).

Συνεπώς, ενόψει των ανωτέρω, διαφαίνεται βασίμως ότι κατά την υπό κρίση υπόθεση πληρούνται οι προϋποθέσεις συνδρομής των επικαλούμενων διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' και γγ' του ν. 4412/2016 προκειμένου για την ανάθεση της εξεταζόμενης δημόσιας σύμβασης, εκτιμώμενης αξίας 280.000€ χωρίς ΦΠΑ, στον προτεινόμενο ανάδοχο οικονομικό φορέα με χρήση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης.

IV. Συμπέρασμα

18. Ενόψει των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, η Αρχή ομόφωνα αποφασίζει:

Την παροχή της σύμφωνης γνώμης της κατά το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, ως ισχύει, επί του εξεταζόμενου αιτήματος του Ε.Κ.Ε.Τ.Α. για την προσφυγή του σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης προκειμένου για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης «*προμήθειας συστήματος εναπόθεσης αερολύματος*» (*Aerosol jet printer*), συνολικού προϋπολογισμού 280.000€ χωρίς ΦΠΑ και προβλεπόμενης συμβατικής διάρκειας ενός (1) έτους, κατ' επίκληση μοναδικότητας του προτεινόμενου προμηθευτή (εταιρεία *OPTOMECS*) για τεχνικούς λόγους και για λόγους προστασίας των αποκλειστικών του δικαιωμάτων κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' και γγ' του ν. 4412/2016 αντίστοιχα, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσόμενων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 29 Ιουλίου 2021

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Μιχαήλ Εκατομμάτης